

Notitie Reikwijdte en Detailniveau

Windpark Diepenhoek

Prowind BV en ZummerePower

721087 | Concept v2.0

21-12-2021

Pondera

Hoofdvestiging Nederland
Amsterdamseweg 13
6814 CM Arnhem
088 – pondera (088-7663372)
info@ponderaconsult.com

Postadres
Postbus 919
6800 AX Arnhem

Vestiging South East Asia
Jl. Mampang Prapatan XV no 18
Mampang
Jakarta Selatan 12790
Indonesia

Vestiging North East Asia
Suite 1718, Officia Building 92
Saemunan-ro, Jongno-gu
Seoul Province
Republic of Korea

Colofon

Soort document
Notitie Reikwijdte en Detailniveau

Projectnaam
Windpark Diepenhoek

Versienummer
Concept v2.0

Datum
21-12-2021

Project nummer
721087

Opdrachtgever
Prowind BV en ZummerePower

Auteur
Annemarie Kristen

Nagekeken door
Florentine van der Wind

Disclaimer

In het onderzoek is gebruik gemaakt van algemeen geaccepteerde uitgangspunten, modellen en informatie die ten tijde van het opstellen van dit rapport ter beschikking stonden. Aanpassingen in de uitgangspunten, modellen of gebruikte gegevens kunnen leiden tot andere uitkomsten. De aard en de nauwkeurigheid van de gebruikte gegevens voor het onderzoek bepalen in belangrijke mate de nauwkeurigheid en de onzekerheden van de berekende uitkomsten. Pondera is niet aansprakelijk voor gederfde inkomsten of schade die wordt geleden door opdrachtgever(s) en/of derden uit conclusies die gebaseerd zijn op gegevens die niet van Pondera afkomstig zijn. Deze rapportage is opgesteld met de intentie dat deze alleen gebruikt wordt door de opdrachtgever en slechts voor het doel waarvoor de rapportage is opgesteld. Er mag geen beroep worden gedaan op de informatie uit deze rapportage voor andere doeleinden zonder schriftelijke toestemming van Pondera. Pondera is niet verantwoordelijk voor de consequenties die kunnen voortvloeien uit het oneigenlijk gebruik van de rapportage. De verantwoordelijkheid voor het gebruik van (de analyse, resultaten en bevindingen in) de rapportage blijft bij de opdrachtgever. De Rechtsverhouding opdrachtgevers – architect, ingenieur en adviseur conform DNR 2011 is te allen tijde van toepassing. Pondera werkt met een kwaliteitsmanagementsysteem dat door EIK gecertificeerd is volgens de ISO 9001:2015 norm.

Inhoudsopgave

1	Inleiding	1
1.1	Windpark Diepenhoek: 5 tot 8 moderne windturbines	1
1.2	Achtergrond project	1
1.3	Anticiperen op de Omgevingswet	2
1.4	Procedures en besluiten	2
1.5	Waarom een mer-procedure?	5
1.6	Doel en inhoud van deze Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD)	7
1.7	Initiatiefnemers en bevoegd gezag	8
1.8	Leeswijzer	9
2	Doelstellingen en beleid	10
2.1	Mondiaal en Europees beleid	10
2.2	Rijksbeleid	11
2.3	Provincie Noord-Brabant	15
2.4	RES Metropoolregio Eindhoven (MRE)	20
2.5	Gemeente Someren	24
2.6	Conclusie beleid	25
3	Voorgenomen activiteit en alternatieven	26
3.1	Beschrijving plangebied	26
3.2	Voorgenomen activiteit	27
3.3	Alternatieven	29
3.4	Referentiesituatie en autonome ontwikkelingen	31
4	Onderzoek naar mogelijke milieueffecten en maatregelen	33
4.1	Inleiding	33
4.2	Relevante milieuaspecten bij de onderbouwing van de locatiekeuze	33
4.3	Milieueffecten en beoordeling inrichtingsalternatieven	35
4.4	Mitigerende maatregelen	45
4.5	Leemten in kennis en informatie	45
4.6	Evaluatie	45
5	Procedure en besluitvorming	46
5.1	Mer-procedure	46
5.2	Vergunningen	48
5.3	Informatie en inspraak	49

1 Inleiding

1.1 Windpark Diepenhoek: 5 tot 8 moderne windturbines

Het doel van de initiatiefnemers van het Windpark Diepenhoek is het realiseren van een sociaal, financieel rendabel windpark in het agrarisch gebied in het zuiden van de gemeente Someren. Het beoogde windpark Diepenhoek omvat 5 tot 8 moderne windturbines met een minimale tiphoogte van 190 meter boven maaiveld. De verwachte jaarlijkse elektriciteitsproductie is 61 miljoen kWh per jaar. Dit komt overeen met het elektriciteitsverbruik circa 17.500 huishoudens¹. Het park draagt bij aan de energietransitie en de hieraan verbonden landelijke, provinciale en gemeentelijke doestellingen voor duurzame energie.

De omgeving wordt vroegtijdig betrokken bij de invulling van het park. De onderhavige NRD wordt afgestemd met de omgeving en maakt onderdeel uit van het omgevingsproces. Daarnaast willen de initiatiefnemers met het windpark financiële waarde voor de omgeving toevoegen. Op die manier wordt een sociaal windpark ontwikkeld.

1.2 Achtergrond project

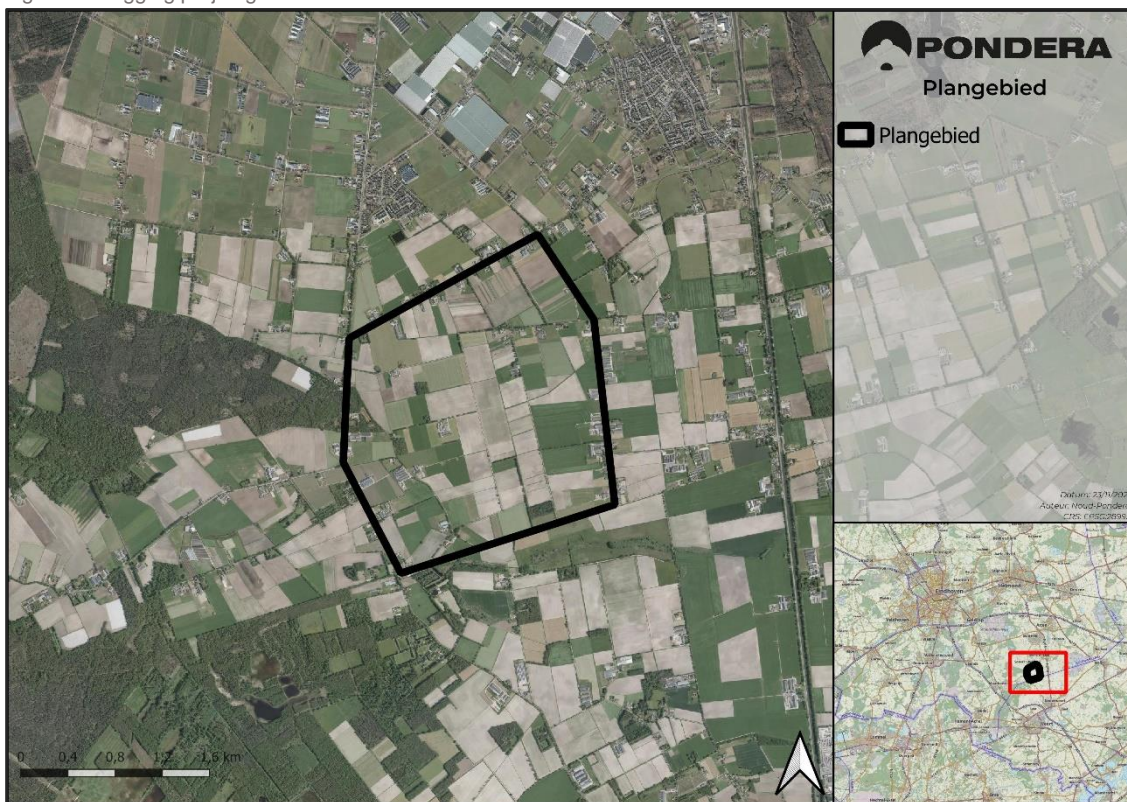
Op 28 januari 2016 is door de gemeenteraad van Someren unaniem een motie aangenomen waarin het college wordt verzocht met de Provincie Noord-Brabant en de lokale energiecoöperatie, ZummerePower, de mogelijkheden te onderzoeken tot de realisering van een windpark in Someren. In 2017 sloot de rechtsvoorganger van Prowind een samenwerkingsovereenkomst met ZummerePower om in een gezamenlijk initiatief een dergelijk windpark tot ontwikkeling te brengen. Het jaar daarna werd op 9 augustus 2018 door de samenwerkende partijen een principeverzoek bij de gemeente ingediend dat in juni 2021, nadat de Gemeenteraad van Someren eerder dat jaar de concept-RES (Metropoolregio Eindhoven) goedkeurde, door het college positief is bekrachtigd. Daarmee is ruimtelijke medewerking door de gemeente toegezegd aan het initiatief, uiteraard onder voorwaarden.

Het plangebied ligt in de gemeente Someren en in de provincie Noord-Brabant (zie ook Figuur 1.1). Het plan is om 5 tot 8 windturbines op te richten binnen de locatie genaamd "Diepenhoek". Diepenhoek is een deel van de gemeente Someren dat grenst aan de provincie Limburg. Het plangebied wordt begrensd door de Beliënberkdijk, de Dertiensedijk, de Nederweertseweg, de Kerkendijk en de Nieuwendijk.

¹ Aanname: gemiddeld huishouden verbruikt 3500 kWh per jaar

Figuur 1.1 Ligging projectgebied

1.3 Anticiperen op de Omgevingswet

Naar verwachting treedt de Omgevingswet op 1 juli 2022 in werking. De huidige planning van het project gaat uit van het aanvragen van een omgevingsvergunning na 1 juli 2022, waarmee de nieuwe Omgevingswet van toepassing is². Daarom wordt voor dit project conform de vereisten van de Omgevingswet gewerkt. Wanneer de invoering van Omgevingswet wordt uitgesteld kan het zijn dat (wanneer de gemeente bevoegd gezag is) ten behoeve van het windpark de procedure “omgevingsvergunning in afwijking van het bestemmingsplan” nog kan worden gevolgd. Ook in dat geval moet een vergelijkbare m.e.r.-procedure worden doorlopen.

1.4 Procedures en besluiten

Wijziging omgevingsplan

Windpark Diepenhoek past niet binnen het vigerende bestemmingsplan van de gemeente Someren en past daarmee ook niet in het (tijdelijke) omgevingsplan³ waarin het bestemmingsplan naar verwachting per

² In het overgangsbeleid Omgevingswet is geregeld dat wanneer een aanvraag omgevingsvergunning ingediend wordt voor datum inwerkingtreding Omgevingswet, de aanvraag onder het oude regiem wordt behandeld.

³ bij in werking treding van de Omgevingswet gaan bestemmingsplannen en de bruidsschat (De term 'bruidsschat' wordt gebruikt voor de regels die het Rijk als onderdeel van het Invoeringsbesluit Omgevingswet automatisch toevoegt aan elk omgevingsplan en aan elke waterschapsverordening) over naar een tijdelijk omgevingsplan. Elke gemeente heeft dan één omgevingsplan voor het gehele grondgebied. De gemeente krijgt een aantal jaren de tijd dit tijdelijke omgevingsplan om te zetten (te wijzigen) naar een definitief omgevingsplan.

1 juli 2022 automatisch zal overgaan. De ontwikkeling van het windpark kan ruimtelijk-planologisch mogelijk worden gemaakt door het omgevingsplan te wijzigen. De procedure bestaat uit het wijzigen van het omgevingsplan en het aanvragen van een Omgevingsvergunning.

Ten behoeve van de besluitvorming over de wijziging van het omgevingsplan en de aanvraag voor een omgevingsvergunning voor Windpark Diepenhoek moet middels een mer-beoordeling door het bevoegd gezag worden besloten of er al dan niet een mer-procedure moet worden doorlopen (zie ook paragraaf 1.5). De initiatiefnemers kiezen ervoor om deze stap over te staan en stellen direct één gecombineerd plan-projectMER op (hierna het MER)⁴.

De initiatiefnemers gebruiken de mer-procedure zowel als communicatiemiddel als een middel om het optimum te vinden tussen enerzijds maximale duurzame energieopwekking en anderzijds de impact op de omgeving.

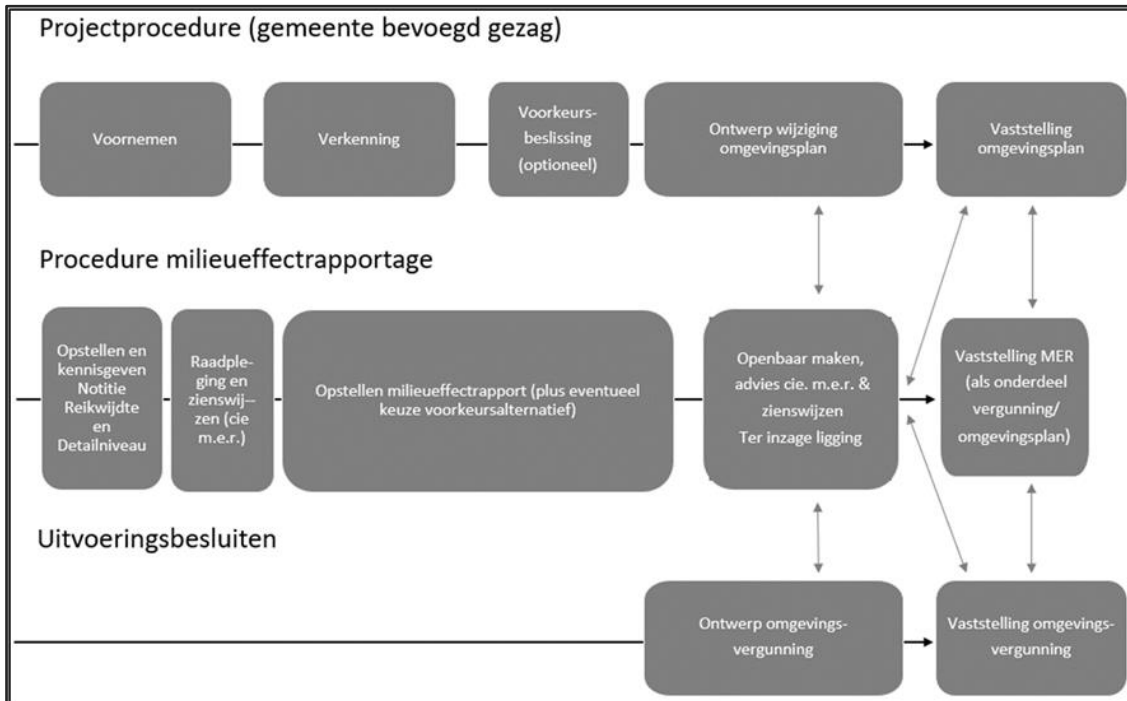
Projectprocedure

Voor windprojecten van meer dan 5 MW dient onder de nieuwe Omgevingswet een projectprocedure worden gevolgd, ook wanneer de gemeente bevoegd gezag is. Voor een gemeente resulteert de projectprocedure in een wijziging van het omgevingsplan. Voor deze wijziging is een planMER verplicht omdat er een mer-beoordelingsplichtige activiteit middels de wijziging van het Omgevingsplan mogelijk wordt gemaakt.

Een projectprocedure betekent dat de volgende procedurele stappen doorlopen moeten worden, die goed te combineren zijn met het MER (zie Figuur 1.2).

⁴ M.e.r./mer = de milieueffectrapportage (de procedure); MER = het milieueffectrapport (het product)

Figuur 1.2 De projectprocedure (gemeente als bevoegd gezag)

Een projectprocedure betekent de volgende procedurele stappen:

1. Voornemen (probleemanalyse, Notitie Reikwijdte en Detailniveau: NRD en participatieplan)
2. Verkenning (MER)
3. **Voorkeursbesluit = optioneel (keuze voorkeursalternatief uit MER)**
4. Ontwerp wijziging omgevingsplan
5. Vaststelling wijziging omgevingsplan

Parallel werken aan de verschillende producten

In het milieueffectrapport wordt onderzoek gedaan naar alternatieven, dit resulteert uiteindelijk in een voorkeursalternatief. Het omgevingsplan legt het voorkeursalternatief juridisch vast. Op basis van dit juridische kader kunnen de omgevingsvergunningen (bouw en milieu) voor het windpark worden aangevraagd.

Coördinatie

Onder de Omgevingswet is bij de projectprocedure van rechtswege sprake van coördinatie. Hiermee wordt de besluitvorming van verschillende besluiten (zie ook 1.7.2) gecoördineerd en is met name een versnelling te behalen in een eventueel juridisch traject, aangezien besluiten direct voor beroep naar de Afdeling bestuursrechtspraak Raad van State gaan en de stap naar de rechtbank wordt overgeslagen.

Mocht de invoering van de Omgevingswet worden uitgesteld is de coördinatie-regeling niet automatisch van toepassing en zal de gemeenteraad deze regeling van actief van toepassing moeten verklaren. De provincie stelt dit overigens als voorwaarde bij de overdracht van haar bevoegdheid aan de gemeente.

1.5 Waarom een mer-procedure?

1.5.1 Inleiding

Milieueffectrapportage (m.e.r./mer)⁵ is een hulpmiddel bij het nemen van besluiten. Het doel van m.e.r. is het milieubelang een volwaardige plaats te geven in de besluitvorming over een plan of project, een m.e.r. is dus altijd gekoppeld aan een 'moederbesluit' voor het plan of project. Een belangrijk onderdeel van m.e.r. is het objectief beschrijven van de (relevante) milieueffecten van het plan of project in het milieueffectrapport (MER). Het MER moet uitgaan van de maximale mogelijkheden van het plan of project en alternatieven beschrijven en vergelijken.

De inhoudelijke vereisten aan een m.e.r. zijn vastgelegd in hoofdstuk 7 van de Wet milieubeheer (Wm). Dat houdt samengevat in dat een milieueffectrapport wordt opgesteld om de (mogelijke) effecten van de voorgenomen activiteit en eventuele alternatieven daarvoor op de natuur, het milieu, archeologische waarden, leefomgeving en (andere) gebruiksfuncties van de betrokken gebieden voor de afweging daarvan bij besluitvorming in beeld te brengen. De functie van het onderzoeken van alternatieven is dat verschillende mogelijkheden voor de voorgenomen activiteit met elkaar vergeleken worden op milieueffecten. Zo wordt het milieubelang meegewogen in de besluitvorming over het voornemen.

De wettelijke basis voor m.e.r. ligt in Europa. De Europese richtlijn voor strategische milieubeoordeling (SMB-richtlijn) regelt m.e.r. voor plannen en programma's; de Europese m.e.r.-richtlijn regelt m.e.r. voor projecten. Daarnaast geldt het verdrag van Espoo⁶ als er grensoverschrijdende milieueffecten kunnen zijn.

De geest van milieueffectrapportage en de inhoudelijke eisen van een milieueffectrapport wijzigen niet onder het stelsel van de Omgevingswet (Ow). In het Omgevingsbesluit zijn de inhoudelijke vereisten van het project-milieueffectrapport (MER) volledig uitgeschreven.

Ook de procedure voor milieueffectrapportage voor plannen (plan-m.e.r.) blijft onder de Omgevingswet grotendeels gelijk. Bij milieueffectrapportage voor projecten zijn er meerdere procedurele wijzigingen. Belangrijkste reden is dat er onder de Wet milieubeheer en de Crisis- en herstelwet in totaal drie procedures bestonden. Onder de Omgevingswet is er maar één procedure.

De volgende paragrafen gaan in op de mer-plicht onder de Ow. Daar waar relevant zal eveneens worden uitgelegd hoe de procedure onder de huidige wetgeving is

1.5.2 Mer-plicht

De oprichting, wijziging of uitbreiding van een windturbinepark valt onder de mer-regelgeving. Tot het moment waarop de Omgevingswet in werking treedt is in het Besluit milieueffectrapportage te vinden in

⁵ De procedure voor de milieueffectrapportage wordt onder de huidige wetgeving aangeduid met kleine letters: m.e.r. Onder de omgevingswet wordt de procedure zonder toevoeging van de punten aangeduid: mer. De rapportage wordt onder de huidige wetgeving net als straks onder de Omgevingswet aangeduid met de hoofdletters: MER

⁶ Op 25 februari 1991 is in Espoo (Finland) het VN-verdrag over grensoverschrijdende milieueffectrapportage tot stand gekomen. Het verdrag is op 10 september 1997 in werking getreden. Ook de Europese Unie heeft het verdrag ondertekend. Kern van het Espoo verdrag is dat, in geval van mogelijke grensoverschrijdende milieugevolgen, het publiek en autoriteiten in het buurland op dezelfde wijze en tijd worden betrokken bij de m.e.r.-procedure als de autoriteiten en het publiek in Nederland. In de Wet milieubeheer is zowel het verdrag van Espoo als het betreffende artikel van de Europese richtlijn geïmplementeerd.

welke gevallen en voor welke besluiten een m.e.r.-(beoordelings)plicht geldt. Na invoering van de Omgevingswet (Ow) moet hiervoor het Omgevingsbesluit op worden nagekeken. De mer-procedure mondt uit in een rapport, het milieueffectrapport (MER). Er wordt onderscheid gemaakt in het planMER en het projectMER. In Kader 1.1 zijn deze typen MER kort toegelicht.

Kader 1.1 PlanMER en projectMER en mer-beoordeling

PlanMER

Het planMER wordt opgesteld ten behoeve van kaderstellende programma's en plannen zoals een structuurvisie, omgevingsvisie, een bestemmingsplan of omgevingsplan. Het planMER moet ingaan op de vraag 'waarom hier'. Hierbij dient een afweging te worden gemaakt over de milieueffecten van het plan. Het planMER geeft een onderbouwing van de locatie, waarbij mogelijk ook verschillende locaties (locatiealternatieven) worden onderzocht, en beschrijft de milieueffecten van het windpark als bijdrage aan de belangenafweging. Voor een structuurvisie is de effectbeschrijving globaal en heeft tot doel aan te tonen dat het aannemelijk is dat het plan (het windpark op deze locatie) kan voldoen aan de geldende milieueisen, een planMER voor een wijziging omgevingsplan zal meer detailniveau bevatten.

ProjectMER

Het projectMER heeft betrekking op de milieueffecten van de concrete uitwerking van een plan en wordt opgesteld voor de besluitvorming over de omgevingsvergunning. Het gaat dus vooral om de inrichting van een gebied. Voor een windpark betreft dit een concrete uitwerking het bepalen van de posities van de windturbines. De effecten van een dergelijke opstelling en van opstellingsvarianten worden door middel van onderzoek in detail bepaald en afgezet tegen de geldende milieueisen, waarbij beoordeeld wordt of aan deze eisen kan worden voldaan.

Mer-beoordeling

Een mer-beoordeling is een toets van het bevoegd gezag om te bepalen of er bij een voorgenomen activiteit, die genoemd staat in onderdeel D van het besluit mer (of na inwerkingtreding van de Omgevingswet in bijlage V van het Omgevingsbesluit), mogelijke belangrijke nadelige milieugevolgen kunnen optreden. Voor een mer-beoordeling is doorgaans geen diepgaand onderzoek nodig. Een mer-beoordeling kent twee uitkomsten: 1) belangrijke nadelige milieugevolgen kunnen niet uitgesloten worden en er dient een mer-procedure doorlopen te worden of 2) belangrijke nadelige milieugevolgen treden niet op en de mer-procedure wordt niet doorlopen. Wanneer een passende beoordeling op basis van de Wet natuurbescherming moet worden opgesteld geldt er direct een planmer-plicht en kan de geen gebruik gemaakt worden van de route van de mer-beoordeling.

De invoering van de Omgevingswet leidt niet tot inhoudelijke wijzigingen voor mer-(beoordeling)plicht. Wel zijn enkele aanpassingen in de vindplaats van de regels en de (naamgeving van de) procedure doorgevoerd.

De oprichting, wijziging of uitbreiding van een windturbinepark valt onder de m.e.r. /mer-regelgeving en hiervoor geldt:

- m.e.r.-plicht:
Voor de oprichting, wijziging of uitbreiding van een windturbinepark, bestaande uit 20 windturbines of meer;
- m.e.r.-beoordelingsplicht:
Voor de oprichting, wijziging of uitbreiding van een windturbinepark met drie of meer windturbines.

Specifiek voor windpark Diepenhoek

Voor Windpark Diepenhoek geldt voor de wijziging van het omgevingsplan:

- Plan-mer-plicht omdat het omgevingsplan kaderstellend is;
- Plan-mer-plicht indien er een passende beoordeling nodig is;

Voor Windpark Diepenhoek geldt voor de omgevingsvergunning:

- Een project-mer-beoordelingsplicht

Mocht de Omgevingswet worden uitgesteld blijft de huidige wetgeving (wabo) van toepassing. De procedure nieuw bestemmingsplan is dan volgens het provinciaal beleid (zie paragraaf 2.3.4, onder kopje Tijdelijk karkater”) niet mogelijk. Alleen de procedure “omgevingsvergunning afwijking bestemmingsplan” mag worden toegepast. In dat geval geldt voor het windpark Diepenhoek geen planMER-plicht en wel een project-mer-beoordelingsplicht.

Initiatiefnemers kiezen voor het opstellen van een vrijwillig MER

De initiatiefnemers kiezen ervoor de stap van project-mer-beoordeling over te slaan en één MER op te stellen dat geldt voor de wijziging van het Omgevingsplan en voor de omgevingsvergunning. Dit wordt ook wel een gecombineerd plan-projectMER genoemd.

De concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) is de eerste stap in de mer-procedure voor windpark Diepenhoek.

1.6 Doel en inhoud van deze Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD)

Doel NRD

De concept NRD is de eerste stap in de mer-procedure om te komen tot het MER voor het Windpark Diepenhoek. Het doel van de concept NRD is om betrokkenen en belanghebbenden te informeren over de inhoud en diepgang (de reikwijdte en het detailniveau) van het nog op te stellen MER. Het doel is eveneens om betrokkenen en belanghebbenden in dit stadium te raadplegen om reacties te kunnen meenemen in de uit te voeren onderzoeken. **De binnengekomen reacties (zienswijzen) en adviezen worden opgenomen in een nota van antwoorden (NvA). De beantwoording wordt betrokken bij het opstellen van het MER.**

Inhoud NRD

In de concept NRD wordt aangegeven wat de voorgestelde reikwijdte en het voorgestelde detailniveau van het MER zal zijn (het onderzoeksvoorstel). De concept NRD maakt inzichtelijk wat de aard en het doel is

van de ontwikkeling, welke alternatieven in het MER worden bekeken en welke milieuaspecten worden onderzocht.

Eenieder krijgt de mogelijkheid om advies te geven of hun zienswijze kenbaar te maken op de in de concept NRD beschreven reikwijdte en aanpak voor het MER. De initiatiefnemers houden bij het opstellen van het MER rekening met de op basis van de concept NRD verkregen adviezen en reacties.

In hoofdstuk 5 is aangegeven hoe een reactie op de concept NRD kan worden gegeven en wat er met deze reactie gebeurt.

1.7 Initiatiefnemers en bevoegd gezag

1.7.1 Initiatiefnemer project

Prowind en ZummerePower zijn de initiatiefnemers voor het project. Omdat niet de initiatiefnemer van het windpark Diepenhoek, maar de gemeente het omgevingsplan kan wijzigen is de gemeente de initiatiefnemer van het omgevingsplan. Daarom is Prowind tezamen met ZummerePower als initiatiefnemer van het project verantwoordelijk voor het project-MER-deel van de notitie en de gemeente voor het plan-MER-deel.

Nadere informatie over de initiatiefnemer van het project is te vinden op de website www.sociaalwindparkdiepenhoek.nl. Tabel 1.1 zijn de contactgegevens van de initiatiefnemers opgenomen.

Tabel 1.1 Contactgegevens initiatiefnemers project windpark Diepenhoek

Initiatiefnemers	
<u>Project</u>	
Naam	Prowind tezamen met ZummerePower
Contactpersonen	Rolf Koster (Prowind) en Ton de Kok (ZummerePower)
E-mailadres	rodijk@prowind.com en koster@prowind.com
<u>Omgevingsplan</u>	
Bevoegd gezag	Gemeente Someren
Contactpersoon	Xxxx
E-mailadres	xxxx

1.7.2 Bevoegd gezag

Voor de aanleg een windpark met een omvang tussen de 5 en 100 MW zijn Provinciale Staten (PS) op basis van artikel 9 van de Elektriciteitswet 1998 in beginsel bevoegd gezag. De gemeente Someren wil de provincie Noord-Brabant verzoeken om de bevoegdheid aan de gemeente over te dragen. Hier moet het college van de gemeente Someren nog een besluit over nemen. Wanneer het collegebesluit genomen wordt na inwerkingtreding van de Omgevingswet moet de gemeenteraad hiermee instemmen⁷.

⁷ Onder de huidige wetgeving hoeft de gemeenteraad niet in te stemmen met het verzoek van het college om de bevoegdheid van de provincie over te nemen. Onder de Omgevingswet is dit wel vereist.

Voor de onderhavige NRD voor de mer Windpark Diepenhoek is het uitgangspunt dat de gemeente Someren het bevoegd gezag zal zijn.

Het MER wordt opgesteld ten behoeve van de besluitvorming over de wijziging van het omgevingsplan en de aanvraag voor een omgevingsvergunning voor Windpark Diepenhoek.

Voor de realisatie en exploitatie van een windpark zijn verschillende besluiten (vergunningen)⁸ nodig:

- Omgevingsvergunningen (bouw en milieu). In deze omgevingsvergunning worden diverse aspecten opgenomen zoals bouw, milieu, afwijken bestemmingsplan et cetera;
- (Eventueel) een watervergunning, indien dat op grond van de Keur van het waterschap (verbodsbepalingen) is vereist;
- (Eventueel) vergunning en/of ontheffing op basis van de Wet natuurbescherming (Wnb);
- (Eventueel) een vergunning op basis van de Wet beheer rijkswaterstaatswerken (Wbr).

De gemeente Someren is het bevoegd gezag voor de omgevingsvergunningen. Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant zijn het bevoegd gezag voor de eventueel noodzakelijke vergunning en ontheffing op grond van Wet natuurbescherming, Waterschap De Dommel voor de vergunning(en) op grond van de Waterwet. Of, en zo ja welke, vergunningen er (verder) nodig zijn voor dit windpark wordt vastgesteld gedurende de uitvoering van het MER.

Tabel 1.2 Contactgegevens bevoegd gezag wijziging omgevingsplan en omgevingsvergunningen

Bevoegd gezag	
Gemeente	Someren
Adres	xxx
Contactpersoon	xxx
E-mailadres	xxx

1.8 Leeswijzer

In deze NRD komen achtereenvolgens de volgende onderwerpen aan de orde:

- Het relevante beleidskader waarbinnen het project zich afspeelt (hoofdstuk 2);
- Een projectbeschrijving en alternatieven (hoofdstuk 3);
- Het uit te voeren onderzoek per milieuthema (hoofdstuk 4);
- Een overzicht van de mer-procedure, inclusief momenten en wijze waarop een zienswijze kan worden ingediend (hoofdstuk 5).

⁸ Op dit moment is niet bekend of als gevolg van de inwerkingtreding van de Omgevingswet ten aanzien van de hier bedoelde besluiten wijzigingen, in bijvoorbeeld naamgevingen, worden doorgevoerd.

2 Doelstellingen en beleid

De klimaatverandering is een probleem dat al sinds eind jaren negentig van de vorige eeuw in meer of mindere mate aandacht kreeg op mondiaal tot aan lokaal niveau. In dit hoofdstuk worden de meest actuele doelstellingen en het hiervoor ontwikkelde beleid besproken. Daarbij wordt gekeken naar mondiaal, Europees, rijks, provinciaal en gemeentelijk niveau.

2.1 Mondiaal en Europees beleid

2.1.1 Klimaatconferentie Parijs en Europese doelstelling

In december 2015 zijn (onder auspiciën van de Verenigde Naties) op de eenentwintigste klimaatconferentie in Parijs (COP21) 195 landen akkoord gegaan met een nieuw klimaatverdrag dat de uitstoot van broeikasgassen moet terugdringen. De Europese Unie heeft dit verdrag ook medeondertekend.

Voor nu is de Europese ambitie gebaseerd op een politieke overeenstemming waarin een bindende doelstelling ten aanzien van duurzame energieopwekking is vastgelegd. In 2030 moet tenminste 32% van het energieverbruik van de Europese Unie duurzaam zijn opgewekt. De uitstoot van broeikasgassen dient in 2030 met ten minste 55% te zijn gereduceerd ten opzichte van het niveau van 1990. Dat doel was eerder op 49% gesteld.

2.1.2 Internationaal klimaatrapport IPCC (2021)

Overal ter wereld vindt onderzoek plaats naar het klimaat en klimaatverandering. Om de beschikbare kennis op dit gebied in kaart te brengen en in rapporten samen te vatten, is in 1988 een wetenschappelijk klimaatpanel opgericht. Dit klimaatpanel heet het Intergovernmental Panel on Climate Change (IPCC).

Het IPCC brengt om de 6 à 8 jaar een klimaatrapport uit met daarin de laatste stand van zaken rondom het klimaat. In augustus 2021 is het eerste deel van het nieuwste – het zesde – rapport gepubliceerd⁹. Voor dit rapport hebben wetenschappers 14.000 internationale klimaatonderzoeken geanalyseerd. In het rapport worden de gevolgen van klimaatverandering in kaart gebracht. De belangrijkste conclusies van het rapport zijn:

- Het aandeel van de mens in de huidige verandering van het klimaat staat buiten kijf.
- Er zijn nu al grote veranderingen in de atmosfeer, in de oceanen, het gebied rond de noordpool en natuurgebieden.
- In alle vijf onderzochte scenario's zal de temperatuur de komende dertig jaar toenemen.
- De beste schatting voor het opwarmende effect van de uitstoot van broeikasgassen door de mens is 3 graden, met minimaal 2 graden en maximaal 5 graden.

Door meer broeikasgassen in de atmosfeer warmt de aarde meer op. Hoeveel de aarde nog gaat opwarmen is afhankelijk van de mens en de hoeveelheid broeikasgassen die nog uitgestoten gaan worden. Om klimaatverandering te beperken, is het op z'n minst nodig om netto nul CO₂ uit te stoten. Om de opwarming nog onder 1,5 graden te houden, moet dit voor 2050 gebeuren.

⁹ Te downloaden via <https://www.ipcc.ch/report/ar6/wg1/>

2.2 Rijksbeleid

Het rijksbeleid voor duurzame energie, en specifiek voor wind, heeft zich in eerste instantie altijd gericht op doelen in 2020. Nu 2020 bereikt is, overigens zonder het halen van bijbehorend doel, komt vooral het doel voor 2030 in beeld.

2.2.1 Energieakkoord voor duurzame groei en Energieagenda (2013 en 2016)

Het Energieakkoord voor duurzame groei (2013) biedt een langetermijnperspectief voor een breed gedragen, robuust en toekomstbestendig energie- en klimaatbeleid. Ruim veertig organisaties, waaronder overheden, werkgevers, vakbewegingen en natuur- en milieuorganisaties hebben zich verbonden om afspraken te maken over duurzame groei. Het akkoord is erop gericht om de economische structuur te versterken en om de komende jaren miljarden aan investeringen los te maken in alle sectoren van de samenleving. Door de uitvoering van het Energieakkoord voor duurzame groei wordt er een sterke stijging beoogd in het aandeel duurzame energie van 4,5% in 2013 naar 14% in 2020 en 16% in 2023. Met de Energieagenda (2016) is het de bedoeling om invulling te geven aan de doelstellingen voor de lange termijn. Hiermee wordt een duidelijke koers aangegeven om perspectief en zekerheid te kunnen bieden aan bedrijven en inwoners. De Energieagenda beschrijft de te maken stappen om de transitie naar een CO₂-arme energievoorziening in 2050 mogelijk te maken.

Windpark Diepenhoek draagt bij aan realisatie van het energieakkoord voor duurzame groei.

2.2.2 Klimaatwet (2019)

In de Klimaatwet zijn de Nederlandse klimaatdoelstellingen wettelijk vastgelegd. De Klimaatwet is op 1 september 2019 in werking getreden. In de Klimaatwet staan drie doelen:

- een vermindering van 49% (ten opzichte van 1990) van de broeikasgasuitstoot in 2030;
- een vermindering van 95% (ten opzichte van 1990) van de broeikasgasuitstoot in 2050;
- 100% broeikasgas-neutrale elektriciteit in 2050.

Elke vijf jaar komt er een klimaatplan waarin het klimaatbeleid wordt vastgesteld. Dit klimaatplan past in de systematiek van de Integrale Nationale Energie- en Klimaatplannen die voor de EU moeten worden opgesteld en het klimaatakkoord van Parijs. Het eerste klimaatplan (Klimaatplan 2021-2030) is in april 2020 gepubliceerd¹⁰.

Artikel 7 van de Klimaatwet schrijft voor dat jaarlijks op de vierde donderdag van oktober de Minister van Economische Zaken en Klimaat een klimaatnota aan de beide kamers der Staten-Generaal stuurt. De klimaatnota reflecteert op de voortgang van het klimaatbeleid ten opzichte van het klimaatplan. De eerste Klimaatnota is in oktober 2020 uitgebracht¹¹.

¹⁰ "Klimaatplan 2021-2030", Ministerie van Economische Zaken en Klimaat, april 2020. Geraadpleegd van: <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/beleidsnotas/2020/04/24/klimaatplan-2021-2030>

¹¹ "Klimaatnota 2020", Ministerie van Economische Zaken en Klimaat, oktober 2020. Geraadpleegd van: <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/publicaties/2020/10/30/klimaatnota-2020>

2.2.3 Klimaatplan 2021-2030 (2020)

De inhoud van het klimaatplan¹² wordt voor een belangrijk deel bepaald door de hoofdlijnen van het klimaatakkoord. Dit bevat maatregelen om tot het reductiedoel van 49% in 2030 te komen. Daarnaast bevat het klimaatplan beleid dat volgt uit Europese verplichtingen en ander lopend beleid.

De volgende beleidslijnen worden ingezet binnen de sector elektriciteit:

- Het stimuleren van wind op zee (WOZ) tot 49 TWh in 2030;
- Het stimuleren van hernieuwbare energie op land (WOL) tot 35 TWh in 2030;
- Het stimuleren van kleinschalige hernieuwbare productie tot circa 10 TWh in 2030;
- Het waarborgen van leveringszekerheid;
- Investeren in voldoende elektriciteits-infrastructuur.

2.2.4 Nationaal Klimaatakkoord (2019)

Om de doelen te halen die in het Klimaatakkoord van Parijs zijn afgesproken heeft Nederland gewerkt aan een nationaal Klimaatakkoord. In het Klimaatakkoord, onder regie van het kabinet, maken bedrijven, maatschappelijke organisaties en overheden concrete afspraken over de maatregelen waarmee de CO₂-uitstoot in Nederland gehalveerd kan worden. Verschillende sectoren denken mee over concrete plannen. De vijf sectortafels zijn: gebouwde omgeving, industrie, landbouw en landgebruik, mobiliteit en elektriciteit. Op 10 juli 2018 is het 'voorstellen voor hoofdlijnen' document gepresenteerd. In december 2018 is het ontwerp van het Klimaatakkoord gepresenteerd. De eerste maanden van 2019 rekende het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) de afspraken door. De doorrekeningen van het ontwerp-Klimaatakkoord door het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) en het Centraal Planbureau (CPB) toonden aan dat de reductieopgave van 49% gehaald kan worden. Op 28 juni 2019 is het definitieve Klimaatakkoord door het Kabinet gepresenteerd aan de Tweede Kamer.

Het centrale doel van het Klimaatakkoord is het terugdringen van de uitstoot van broeikasgassen in Nederland met ten minste 49% in 2030 ten opzichte van 1990, de verschillende sectoren (zoals gebouwde omgeving, mobiliteit, industrie, elektriciteit, landbouw en landgebruik) hebben hier hun eigen taak en rol in om dit gezamenlijk te bereiken.

Aan de sectortafel 'electriciteit' zijn afspraken geformuleerd die ertoe moeten leiden dat in 2030 meer dan 70% van de elektriciteitsproductie uit hernieuwbare bronnen komt. Een belangrijk doel is derhalve het vergroten van de productie van hernieuwbare energie. De omschakeling heeft impact op onze leefomgeving. Gemeenten en provincies hebben hierin met de aanpak van de Regionale Energie Strategieën (RES) een belangrijke rol. Daarbij steunt het kabinet de mogelijkheid voor bewoners om te kunnen participeren in lokale energieprojecten.

De productie van hernieuwbare energie moet verviervoudigen. Concreet wordt hierbij gestreefd naar het opschalen van de elektriciteitsproductie uit hernieuwbare bronnen tot 84 TWh (terawattuur). De productie wind op zee moet worden uitgebreid, maar ook de productie zonne-energie op land. In de hoofdlijnen staat als doel beschreven dat in 2030 via windenergie en zonne-energie op land 35 TWh wordt gerealiseerd. Tevens wordt benadrukt dat de beschikbare ruimte zo efficiënt mogelijk benut moet worden door meervoudig ruimtegebruik. Vraag en aanbod dienen zoveel mogelijk bij elkaar gebracht te worden. Ten

¹² <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/beleidsnotas/2020/04/24/klimaatplan-2021-2030>

slotte is gesteld dat het belangrijk is om te zoeken naar functiecombinaties en aan te sluiten bij specifieke kwaliteiten van het gebied.

Voor hernieuwbaar op land (35 TWh) wordt vooral gekeken naar wind op land en zonne-energie. Dit zijn namelijk bewezen technieken met technische en economische haalbaarheid. Om deze opwekcapaciteit te realiseren is in het Klimaatakkoord opgenomen dat in dertig regio's door gemeenten wordt samengewerkt aan een Regionale Energiestrategie (RES). In deze RES wordt opgenomen waar en op welke manier deze opwekcapaciteit moet worden gerealiseerd. Windenergie is hierbij een van de belangrijkste opties (zie ook paragraaf 2.2.5).

Windpark Diepenhoek draagt bij aan de toename van de productie van duurzame energie.

2.2.5 Regionale energiestrategieën (2020/2021)

De nationale doelen en afspraken vragen om regionaal maatwerk. Hoe passen hernieuwbare opwek, opslag en de infrastructuur voor warmte en elektriciteit in de leefomgeving van mensen en dieren? Zowel boven als onder de grond? Ruimte is schaars. De doelen zijn alleen te halen door samen te werken. Afspraken over bijvoorbeeld grote zonprojecten in de ene gemeente, hebben invloed op een buurgemeente. Ook op regionaal niveau hebben overheden, inwoners, bedrijfsleven, netbeheerders en maatschappelijke organisaties elkaars vakkennis, kunde of wettelijke bevoegdheden nodig.

Daarom spraken de overheden in het Interbestuurlijke Programma (februari 2018) af een meerjarige programmatische nationale aanpak uit te werken met landsdekkende regionale energiestrategieën. Daarvoor is Nederland verdeeld in 30 'energieregio's'. De gemeente Someren valt in de energieregio Metropoolregio Eindhoven. Afgesproken is dat deze strategieën uiteindelijk ruimtelijk geborgd worden via het omgevingsbeleid van gemeenten, provincies en Rijk en via het beleid van de waterschappen.

Elke energieregio geeft invulling aan de afspraken uit het Klimaatakkoord die zijn gemaakt aan de sectortafels voor Elektriciteit en Gebouwde omgeving. Samen met maatschappelijke partners, bedrijfsleven, overheden en inwoners wordt gekomen tot een regionaal gedragen RES. Deze geeft inzicht in:

- mogelijkheden voor regionale opwek en besparing;
- die mogelijkheden vertaald naar keuzes in concrete plekken, projecten en planning;
- de afstemming omtrent warmtebronnen;
- de gevolgen voor de energie-infrastructuur;
- al gerealiseerde projecten en plannen.

De RES is daarmee een instrument om de ruimtelijke inpassing van de energietransitie met maatschappelijke betrokkenheid te organiseren. De RES is ook een manier om langjarige samenwerking tussen alle regionale partijen te organiseren, onder andere bij de voorbereiding en de realisatie van projecten. Deze samenwerking tussen provincie, waterschappen, gemeenten, de netbeheerders, het bedrijfsleven, maatschappelijke organisaties en burgerinitiatieven, kan gezamenlijk gedragen keuzes bevorderen. Maar ook helpen bij het formuleren en vaststellen van omgevingsbeleid van gemeenten, provincies en Rijk, waarvoor de RES een bouwsteen is. In dat omgevingsbeleid vindt integrale besluitvorming over de fysieke leefomgeving plaats, op grond waarvan vergunningen kunnen worden verleend. Daarmee krijgen bedrijven en burgers meer zekerheid voor het doen van investeringen.

Tenslotte is de RES een product. Het is een document waarin elke regio beschrijft welke energiedoelstellingen zij zal halen en op welke termijn. En welke aanpak/strategie de regio hanteert om deze energiedoelstellingen te bepalen en te halen.

2.2.6 Klimaat- en Energieverkenning (2020)

Volgens de tweede Klimaat en Energieverkenning¹³ (KEV) zijn er forse extra doelstellingen nodig om de nationale doelstelling van 49 procent op broeikasgasuitstoot voor 2030 te halen. Dat betekent een gemiddelde reductie van 6 megaton per jaar. Uit de KEV-raming blijkt dat in 2020 ongeveer de helft (3 megaton) per jaar wordt gereduceerd. Dat betekent dat er een behoorlijke opgave rest.

Ontwikkeling verbruikssaldo windenergie

Het verbruik van hernieuwbare energie uit wind in Nederland is van 7,3 PJ in 2005 gestegen tot 38,8 PJ in 2019¹⁴. De projectie voor 2025 en 2030 zijn respectievelijk 160,6 en 233,1 PJ. Dat geeft getalsmatig een beeld van de enorme uitdaging om te voldoen aan de gemaakte doelen.

Op 1 januari 2021 stond in Nederland 6.719 MW aan windenergie op land opgesteld (Bron: Windstats, 1 januari 2021). Met de uitvoering van het klimaatakkoord neemt het aandeel hernieuwbare energie de komende 5 jaar naar verwachting toe met de helft. Windenergie levert op dit moment al bijna 10% van het Nederlandse stroomverbruik. Om de doelstellingen te kunnen halen zal windenergie een cruciale rol blijven spelen.

Windpark Diepenhoek draagt bij aan (een versnelling van) de groei van het aandeel windenergie.

2.2.7 Nationale omgevingsvisie (NOVI)

Op nationaal niveau is het vigerend ruimtelijk beleid vastgelegd in de Nationale Omgevingsvisie (NOVI). De NOVI is een instrument van de nieuwe Omgevingswet en loopt vooruit op de inwerkingtreding van die wet. Met de NOVI geeft het Rijk een langetermijnvisie op de toekomst en de ontwikkeling van de leefomgeving in Nederland. Het gaat daarbij om het uitzetten van een koers om opgaven op het gebied van klimaatverandering, energietransitie, circulaire economie, bereikbaarheid en woningbouw, in goede banen te leiden. Het streven is daarbij de kwaliteit van de leefomgeving te behouden en zoveel mogelijk te versterken.

Prioriteiten binnen de NOVI zijn:

- Ruimte voor klimaatadaptatie en energietransitie;
- Duurzaam economisch groeipotentieel;
- Sterke en gezonde steden en regio's;
- Toekomstbestendige ontwikkeling van het landelijk gebied.

Gemeenten, waterschappen, provincies en het Rijk zijn samen verantwoordelijk voor de fysieke leefomgeving. Sommige belangen en opgaven overstijgen het lokale, regionale en provinciale niveau en vragen om nationale aandacht. Dit zijn 'nationale belangen'. Voor een aantal belangen is het Rijk zelf eindverantwoordelijk. Maar voor een groot aantal nationale belangen zijn dat de medeoverheden. De

¹³ "Klimaat- en Energieverkenning 2020" Planbureau voor de Leefomgeving (PBL), oktober 2020. Geraadpleegd van: <https://www.pbl.nl/sites/default/files/downloads/pbl-2020-klimaat-en-energieverkenning2020-3995.pdf>

¹⁴ <https://www.cbs.nl/nl-nl/nieuws/2020/22/verbruik-hernieuwbare-energie-met-16-procent-gegroeid>

Nationale omgevingsvisie (NOVI) richt zich op die ontwikkelingen waarin meerdere nationale belangen bij elkaar komen, en keuzes in samenhang moeten worden gemaakt tussen die nationale belangen.

De NOVI noemt duurzame energie inpassen met oog voor omgevingskwaliteit als een van de belangrijkste keuzes. Gesteld wordt dat er meer windturbines en meer zonnepanelen nodig zijn. Voor windturbines op land stelt de NOVI *"De molens op land clusteren we zoveel mogelijk en passen we zo goed mogelijk in het landschap in. Bijvoorbeeld langs snelwegen. Hierbij zorgen we dat bewoners goed betrokken zijn en waar het kan meeprofitieren in de opbrengsten"*.

Windpark Diepenhoek draagt bij aan de ontwikkeling van meerdere nationale belangen, waaronder productie van duurzame energie, duurzaam economisch groeipotentieel en toekomstbestendige ontwikkeling landelijk gebied.

2.3 Provincie Noord-Brabant

De provincie Noord-Brabant heeft als doelstelling om in 2020 ten minste 470,5 MW aan windvermogen te hebben opgesteld. Deze taakstelling is vooral opgenomen in de Energieagenda Noord-Brabant en de Structuurvisie ruimtelijke ordening. Hierin zijn de kaders voor windenergie helder vastgesteld. De Omgevingsvisie Brabant is vastgesteld om voorbereid te zijn op de komst van de Omgevingswet. De Omgevingsvisie bevat geen sectorale beleidsdoelen. De concrete doelen staan nog steeds onder andere in de Structuurvisie ruimtelijke ordening.

2.3.1 Energieagenda van Noord-Brabant 2010-2020 (2010)

Provincie Noord-Brabant heeft in 2010 een Energieagenda opgesteld. De agenda concentreert zich op zeven gebieden. Rond drie gebieden ziet de provincie kansen om Noord-Brabant uit te laten groeien tot een internationale topregio, namelijk:

1. Zon-pv;
2. Biobased economy;
3. Elektrisch rijden/slimme netwerken.

Op vier andere gebieden schept de provincie kansen door het vergroten van mogelijkheden binnen het ruimtelijk instrumentarium, wet- en regelgeving en het wegnemen van drempels. Het gaat om de aandachtsgebieden:

4. Windenergie;
5. Duurzame warmte;
6. Energiebesparing in de gebouwde omgeving;
7. De onderliggende decentrale netwerken.

In de agenda wordt gesteld dat de toepassing van windenergie direct bijdraagt aan de productie van hernieuwbare energie en aan het naderbij brengen van klimaatdoelstellingen.

In de agenda is verwoord dat voor windenergie gemeenten en uitvoerders de belangrijkste spelers zijn. Als die partijen er niet uitkomen heeft de provincie de bevoegdheid met vaststelling van een Provinciaal inpassingsplan de realisering van een windturbineproject (alsnog) mogelijk te maken. De provincie heeft haar ruimtelijk beleid voor de ontwikkeling van windenergie in de provincie Noord-Brabant geformuleerd in de Structuurvisie ruimtelijke ordening 2010, partiële herziening 2014 en de inmiddels door de Interim omgevingsverordening Noord-Brabant vervangen Verordening Ruimte. Dit beleid is leidend voor het

bereiken van de provinciale doelstelling voor wind op land in de provincie Noord-Brabant: 470,5 MW in 2020.

Windpark Diepenhoek draagt direct bij aan de productie van hernieuwbare energie en aan het naderbij brengen van klimaatdoelstellingen.

2.3.2 Structuurvisie ruimtelijke ordening (2014)

Provinciale Staten hebben in 2014 de Structuurvisie ruimtelijke ordening 2010, partiële herziening 2014 vastgesteld¹⁵, waarin wordt beschreven welke ruimtelijke doelen de provincie wil bereiken en op welke manier. Op 19 maart 2014 trad de Structuurvisie ruimtelijke ordening 2014 in werking. Dit is een actualisatie van de visie die in 2010 werd vastgesteld. Het geeft de hoofdlijnen voor het beleid tot 2025 weer (met een doorkijk naar 2040). De hoofdgedachte in de structuurvisie is 'samenwerken aan kwaliteit'. Dit doel moet gerealiseerd worden door regionaal samen te werken, te ontwikkelen, beschermen en stimuleren.

Ruimtelijke structuren

De provincie heeft een indeling gemaakt in vier ruimtelijke structuren: de groenblauwe structuur, het landelijk gebied, de stedelijke structuur en de infrastructuur. Voor ieder van deze structuren zijn specifieke doelen opgesteld en is aangegeven met welke instrumenten deze doelen behaald dienen te worden. De structuurvisie vertaalt de opgaven en doelen uit de Agenda van Brabant naar het ruimtelijk domein en is bindend voor het ruimtelijk handelen van de provincie. In de Agenda van Brabant zijn de opgaven voor de provincie voor de komende jaren en de rol die de provincie daarin neemt beschreven.

Het plangebied maakt deel uit van het 'landelijk gebied' volgens de structurenkaart uit de structuurvisie. Voor het landelijk gebied heeft de provincie de volgende doelen gesteld:

1. Ruimte voor een breed georiënteerde plattelandseconomie
2. Ruimte voor duurzame agrarische ontwikkeling (waaronder duurzame energieopwekking)
3. Versterking van het landschap

Windpark Diepenhoek draagt bij duurzame agrarische ontwikkeling en een verbreding van de plattelands economie Brabantse CO2-reductie.

2.3.3 Omgevingsvisie Brabant (2018)

Provinciale Staten van Noord-Brabant hebben op 14 december 2018 de nieuwe Omgevingsvisie vastgesteld¹⁶. Met de Omgevingsvisie streeft de provincie Noord-Brabant naar een energieneutrale samenleving in 2050 en tenminste 50% duurzame energieopwekking in 2030 binnen de eigen provincie. Om een energieneutrale samenleving te bereiken zet de provincie fors in op het besparen van energie enerzijds en het opwekken en gebruiken van duurzame energie anderzijds. Samen met de vier RES-regio's¹⁷ in de provincie wordt een strategie uitgezet om de provinciale doelen te bereiken in een zorgvuldig regionaal proces, gericht op het integraal ontwerpen en ontwikkelen van een moderne energievoorziening van de regio's en de provincie als geheel. Sociale participatie speelt een kern rol in het

¹⁵ <https://noord-brabant.tercera-ro.nl/MapView/Default.aspx?id=NLIMRO9930sv2010ph2014-va01>

¹⁶ "Omgevingsvisie: De kwaliteit van Brabant. Visie op de Brabantse leefomgeving", https://www.omgevingswetinbrabant.nl/media/1518/omgevingsvisie_definitief.pdf

¹⁷ West Brabant, Hart van Brabant, Noord Oost Brabant en Metropoolregio Eindhoven

regionale proces. Er wordt ingezet op een mix van bronnen, waarbij zonne- en windenergie op dit moment de belangrijkste pijlers zijn.

De vier RES-regio's in de provincie Noord-Brabant hebben ieder in hun RES 1.0 aangegeven hoeveel TWh hernieuwbare elektriciteit (uit zon en wind) zij in 2030 willen bijdragen aan de doelstelling van de nationale tafel Elektriciteit uit het Klimaatakkoord (35 TWh). In Tabel 2.1 is dit samengevat.

Tabel 2.1 Overzicht RES biedingen in de provincie Noord-Brabant

Hernieuwbare electriciteit uit zon en wind		TWh/jaar	Procentuele bijdrage aan landelijke doelstelling
	Landelijke doelstelling 2030	35	
RES-bod 2030	West Brabant	2,2	6,3%
RES-bod 2030	Hart van Brabant	1	2,9%
RES-bod 2030	Noord Oost Brabant	1,6	4,6%
RES-bod 2030	Metropoolregio Eindhoven	2	5,7%

De RES-regio Metropoolregio Eindhoven gaat hiermee in 2030 2 TWh hernieuwbare elektriciteit bijdragen aan de doelstelling van de nationale tafel Elektriciteit uit het Klimaatakkoord (5,7% van de 35 TWh).

Voor de periode tot 2030 zet de provincie vol in op het mogelijk maken van zoveel mogelijk zon- en breedgedragen windprojecten, binnen de spelregels die in de Interim omgevingsverordening Noord-Brabant, de opvolger van de 'Verordening Ruimte', (zie paragraaf 2.3.4) een plek hebben gekregen. Draagvlak en sociale randvoorwaarden zijn daarbij belangrijk. Ook zet de provincie zich in om de elektriciteitsvraag van de gebouwde omgeving zoveel mogelijke binnen die omgeving op te wekken.

Windpark Diepenhoek draagt bij aan de Brabantse CO2-reductie.

2.3.4 Interim omgevingsverordening Noord-Brabant (2021)

Op 16 november 2021 is de interim omgevingsverordening Noord-Brabant (geconsolideerd kaart 01-10-2021, regels 16-11-2021) vastgesteld. De provincie wil ruimte bieden voor het opwekken van duurzame energie. Omdat windturbines grote invloed hebben op de omgevingskwaliteit, bevat de verordening daarvoor randvoorwaarden.

In de verordening zijn regels opgenomen voor windturbines. In deze paragraaf worden alleen de voor het het beoogde windpark van toepassing zijnde regels en voorwaarden besproken. Het windpark Diepenhoek is gepland in het landelijk gebied en de windturbines zijn beduidend hoger dan 25 meter.

De gemeente onderzoekt binnen de gemeente op welke plekken de plaatsing van windturbines inpasbaar is in de omgeving. In het algemeen geldt dat hierbij zo veel als mogelijk wordt aangesloten bij de karakteristiek van het landschap. Vanwege het grootschalige karakter van de turbines heeft de ontwikkeling bij zogenaamde grootschalige landschappen, zoals grootschalige (middel)zware bedrijventerreinen, hoofdinfrastructuur en het grootschalige polderlandschap de voorkeur. Bijkomend voordeel is dat in een dergelijke omgeving vaak ook minder hindergevoelige functies aanwezig zijn. Een plan dat de nieuwvestiging van windturbines mogelijk maakt bevat de onderbouwing dat de ontwikkeling past bij de maat en schaal van het gebied.

Clustering

Om verrommeling tegen te gaan zijn er geen mogelijkheden voor de ontwikkeling van solitaire windturbines. Er moet minimaal sprake zijn van drie windturbines in een lijn- of clusteropstelling. De realisatie van de windturbines kan gefaseerd en door meerdere exploitanten geschieden.

Tijdelijk karakter

Omdat de ontwikkeling van windturbines in beginsel een tijdelijk karakter heeft, is het belangrijk dat er door de ontwikkeling geen planologische rechten ontstaan die op termijn kunnen leiden tot andere gebruiksfuncties of planschade claims. Daarom is aan de ontwikkeling van windturbines in landelijk gebied de voorwaarde verbonden dat deze uitsluitend gerealiseerd kunnen worden met de toepassing van een omgevingsvergunning inhoudende afwijking van het bestemmingsplan waaraan een maximale gebruikstermijn van 25 jaar is verbonden¹⁸. (Hierbij moet zijn verzekerd dat de windturbines na afloop van deze periode worden verwijderd en dat de situatie van voor de realisatie van windturbines wordt hersteld.

Kader 2.1 Consequenties invoer nieuwe omgevingswet

Na invoering van de Omgevingswet en de hiermee verband houdende aanpassing van de Elektriciteitswet is een Omgevingsvergunning buitenplanse omgevingsplanactiviteit (equivalent vergunning in afwijking van het bestemmingsplan) alleen mogelijk voor gemeenten én indien het opgesteld vermogen kleiner is dan 5 MW. In alle andere gevallen moet de projectprocedure worden doorlopen. Een moderne windturbine heeft een vermogen van minimaal 4,5 MW. Aangezien de provincie alleen windparken met drie of meer turbines toestaat zal de procedure “Omgevingsvergunning buitenplanse omgevingsplanactiviteit” niet toegepast kunnen worden.

De projectprocedure waarbij de provincie bevoegd gezag is leidt tot een projectbesluit

De projectprocedure waarbij de gemeente bevoegd gezag is leidt tot wijziging van het omgevingsplan

Maatschappelijke meerwaarde

Om de betrokkenheid van de inwoners en draagvlak voor duurzame energie te vergroten, geldt dat de ontwikkeling maatschappelijke meerwaarde geeft. Een maatschappelijke meerwaarde wordt onderbouwd door de maatregelen die zijn getroffen om de impact van de windturbines op de omgeving te beperken en de bijdrage aan andere maatschappelijke doelen. Dit zijn niet alleen doelen vanuit duurzaamheid maar ook gericht op vergroten van draagvlak bijvoorbeeld doordat inwoners kunnen participeren in het project of doordat de ontwikkeling bijdraagt aan maatschappelijke cohesie of (financiële) bijdragen aan maatschappelijke opgaven. Het enkele gegeven dat het project duurzame energie oplevert, is niet voldoende. Een goede invulling van deze voorwaarde garandeert tevens betrokkenheid van de inwoners door ‘meespraak’ bij het project.

Afstemming

Vanuit een zorgvuldig gebruik van de open ruimte, afstemming van duurzame energieprojecten in een gebied en de in sommige gebieden beperkte capaciteit van het netwerk, geldt als randvoorwaarde dat projecten zijn afgestemd met omliggende gemeenten en de netwerkbeheerder. Bij de afweging spelen diverse aspecten een rol, zoals een efficiënte aansluiting op het energienet in samenspraak met de

¹⁸ De nieuwe omgevingswet laat deze procedure niet meer toe, zie Kader 2.1. In de ontwerp omgevingsverordening van de provincie Noord-Brabant (zie paragraaf 2.3.5) zal de procedure omgevingsplan mogelijk gemaakt worden. Het tijdelijk karakter kan geborgd worden met een regeling voor tijdelijk gebruik in het omgevingsplan

netwerkbeheerders, de kosten die gemoeid zijn met het aanleggen van energie-infrastructuur maar ook aspecten rondom zorgvuldig ruimtegebruik en omgevingskwaliteit. Deze aanpak past ook bij de regionale energie strategieën die vanuit het Rijk worden gevraagd.

Windturbines in het Natuur Netwerk Brabant langs hoofdinfrastructuur toegestaan

Dit artikel bevat een regeling voor het tijdelijk toelaten van windturbines langs hoofdinfrastructuur binnen het NNB. De opgave om te voorzien in voldoende duurzame energie beschouwen wij als een zwaarwegend maatschappelijk belang. Om aan energiedoelen te kunnen voldoen, blijkt dat er vaak mogelijkheden bestaan voor het tijdelijk oprichten van windturbines langs hoofdinfrastructuur. Langs deze hoofdinfrastructuur ligt echter ook vaak NNB. Als het vanuit het belang van een lijnopstelling of geclusterde opstelling nodig is dat de plaatsing plaatsvindt in het NNB, is dat nu alleen mogelijk na grenswijziging van het NNB. Hierbij wordt niet alleen de plaatsing van de voet maar ook de overdraai van de bladen buiten het NNB geplaatst, terwijl de natuurfunctie na plaatsing van de turbines blijft voortbestaan én de plaatsing van de turbines tijdelijk is. Om de plaatsing van turbines te vereenvoudigen, is daarom een regeling opgenomen waarbij plaatsing in het NNB tijdelijk mogelijk is. De aantasting van waarden door de plaatsing van de voet en de aanleg van de weg en aansluiting moeten hierbij wel volledig gecompenseerd worden. De mogelijkheden bestaan nadrukkelijk alleen voor hoofdinfrastructuur. Dit betreft onder andere rijkswegen, provinciale wegen en hoofdvaarwegen ten behoeve van doorgaand (vaar)verkeer.

Regels waaraan windparken moeten voldoen

In de verordening (Afdeling 3.4) zijn regels opgenomen waaraan initiatiefnemers van windenergieprojecten en het bevoegd gezag zich moet houden. De regels zijn hieronder artikelsgewijs opgesomd:

Artikel 3.37 Windturbines in Landelijk gebied

Lid 1 In Landelijk gebied is nieuwvestiging mogelijk van windturbines met een bouwhoogte van tenminste 25 meter, gemeten van de bovenkant van de fundering tot aan de wiek en as, als:

- a) de windturbines inpasbaar zijn in de omgeving;
- b) er sprake is van een geclusterde opstelling van minimaal 3 windturbines;
- c) de ontwikkeling een maatschappelijke meerwaarde geeft, waaronder de mogelijkheid voor de omgeving om te participeren in het project;
- d) de ontwikkeling op regionaal niveau is afgestemd met omliggende gemeenten en de netwerkbeheerder, gelet op de ontwikkeling van overige duurzame energie initiatieven in de omgeving.

Lid 2 Er kan uitsluitend toepassing gegeven worden aan het eerste lid met een omgevingsvergunning waarbij door toepassing te geven aan artikel 2.12, eerste lid, onderdeel a, onder 2 of 3, Wet algemene bepalingen omgevingsrecht wordt afgeweken van een bestemmingsplan, waarbij aan de omgevingsvergunning in ieder geval de volgende voorwaarden worden verbonden:

- a) de omgevingsvergunning geldt voor een bepaalde termijn, die ten hoogste 25 jaar bedraagt;
- b) na het verstrijken van de termijn wordt de vóór de verlening van de omgevingsvergunning bestaande toestand hersteld en worden de windturbines verwijderd;
- c) voor het gestelde onder b. wordt financiële zekerheid gesteld.

Artikel 3.38 Aanvullende regels voor windturbines in het Natuur Netwerk Brabant

In aanvulling op Artikel 3.37 kan een bestemmingsplan in Natuur Netwerk Brabant bepalen dat nieuwvestiging van windturbines is toegestaan, als:

- a) het een deel van het Natuur Netwerk Brabant betreft dat direct aansluitend op hoofdinfrastructuur ligt;
- b) uit de alternatievenafweging blijkt dat negatieve effecten op de ecologische waarden en kenmerken zo veel mogelijk worden beperkt;
- c) er bij verlies van ecologische waarden en kenmerken wordt voldaan aan Artikel 3.22 Compensatie;
- d) voor de overdraai van de wieken is Artikel 3.16 Externe werking Natuur Netwerk Brabant tweede lid, van overeenkomstige toepassing.

2.3.5 Voorbereiding op Omgevingswet: Ontwerp Omgevingsverordening Noord-Brabant

Op 23 maart 2021 is de ontwerp Omgevingsverordening Noord-Brabant ter inzage gelegd als vervanger van de Interim omgevingsverordening. De omgevingsverordening bevat alle regels op provinciaal niveau over de fysieke leefomgeving, zoals over milieu, natuur, ruimtelijke ordening, wegen, water en bodem. De omgevingsverordening is een voor de provincie verplicht instrument uit de Omgevingswet, die volgens planning op 1 juli 2022 in werking treedt. Vanwege de aansluiting van de Omgevingsverordening Noord-Brabant op de Omgevingswet worden er diverse wijzigingen doorgevoerd ten opzichte van de Interim omgevingsverordening zoals in de opbouw aansluiten op het Besluit activiteiten leefomgeving en het verwerken van diverse nadere regelingen in de nieuwe omgevingsverordening. Provinciale Staten stellen de Brabantse Omgevingsverordening naar verwachting eind 2021 vast, waarna die op 1 juli 2022, gelijk met de Omgevingswet, in werking treedt.

Windpark Diepenhoek draagt bij aan de provinciale ambitie ook meer duurzame energie op te wekken.

2.4 RES Metropoolregio Eindhoven (MRE)

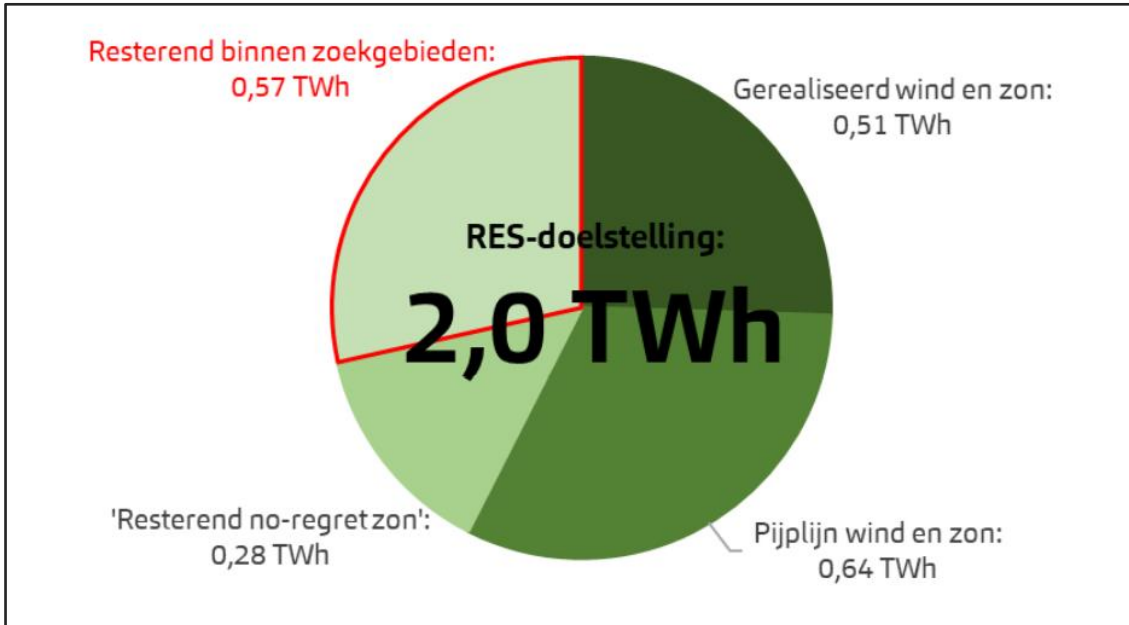
Om de landelijke en lokale doelstellingen rondom energieneutraliteit te bereiken, werken 30 energieregio's aan een Regionale Energiestrategie (RES). De gemeente Someren werkt samen met de gemeenten van de Metropoolregio Eindhoven (MRE), de waterschappen Aa en Maas en De Dommel, de provincie Noord-Brabant en Enexis Netbeheer aan een RES.

De Metropoolregio Eindhoven (MRE) wil in 2050 klimaatneutraal te zijn. Als tussenstap willen ze als regio uiterlijk in 2030 49% minder CO₂ uitstoten dan in 1990. Daarnaast is het uitgangspunt dat om vanuit de draagkracht van het landschap te bepalen wat haalbaar is voor opwek van duurzame elektriciteit. In de RES 1.0¹⁹ gaat men er van uit de MRE een bijdrage aan duurzame opwek levert van 2 TWh (het bod) aan de landelijke opgave van 35 TWh. Een deel van de opgave is reeds ingevuld (0,51 TWh) of is onderhanden (0,64 TWh). Voor 0,85 TWh moeten nog projecten worden gestart. Hiervan moet 0,57 TWh met grootschalige nieuwe zonne- en windparken moeten worden opgewekt (zie Figuur 2.1). Hiervoor moet ruimte worden gevonden in de zoekgebieden die eerder in de concept-RES waren aangewezen (zie Figuur 2.2).

¹⁹ <https://www.energieregionre.nl/waar+staan+we+nu/documenten+res+10/handlerdownloadfiles.ashx?idnv=2053730>

Figuur 2.1 Invulling RES bod MRE

Bron: 'Voorlopig PlanMER grootschalige zon en wind RES MRE' februari 2020, Bosch en van Rijn

Figuur 2.2 Zoekgebieden zon en wind uit de concept-RES regio MRE april 2020

Bron: 'Concept-RES regio MRE

Leidende principes

De RES 1.0 moet uitgewerkt worden op basis van de in de RES opgenomen leidende principes: een kader van (maatschappelijke) uitgangspunten, richtinggevende afspraken en hoofdlijnen. De MRE heeft de volgende leidende principes benoemd:

- Een toekomstgerichte strategische visie; de focus op 2030, een doorkijk naar 2050!
- Een gezamenlijke opgave en iedereen draagt bij; alle belanghebbenden dragen bij naar vermogen.
- Focus op maximaal behouden van ruimtelijke kwaliteit; inzet op besparen en een zorgvuldig proces (o.m. via planMER en Zonneladder); van grofmazig naar fijn.
- De energietransitie als kans voor de regio; de RES als hefboom voor kwaliteitsverbetering (ruimtelijk, economisch, ecologisch en sociaal).
- Maatschappelijk draagvlak en bewustzijn staan centraal; ervoor zorgen dat iedereen meeprofiteert.

De bovenstaande leidende principes bieden de gemeenten, provincie en waterschappen de handvatten voor een uitwerking van de RES en voor de vertaalslag naar het eigen beleid. De RES 1.0 biedt daarmee een toekomstgerichte strategische visie, door de leidende principes, afwegingskaders en zoekgebieden tot 2030 te identificeren.

PlanMER zoekgebieden zon en wind

De MRE heeft middels een planMER²⁰ onderzoek gedaan naar de in de RES aangewezen zoekgebieden voor grootschalige opwek via wind en zon op land. In het planMER is onderzocht of de doelstelling binnen de zoekgebieden haalbaar is. Verder is in beeld gebracht wat de milieueffecten zijn van grootschalige zonne- en windparken binnen alle zoekgebieden, zodat de regio nadere keuzes kan maken over welke (delen van) zoekgebieden ze wil benutten. Het planMER bevat objectieve informatie over de effecten van zonne- en windparken, maar maakt geen keuzes en geeft geen voorkeuren aan. De beoordeling moet voor zich spreken en de regio ondersteunen bij het maken van locatiekeuzes.

De provincie Noord-Brabant heeft de Commissie mer gevraagd te adviseren over het milieueffectrapport (MER) dat de besluitvorming over de RES ondersteunt. Op 15 juli 2021 heeft de Commissie mer haar toetsingsadvies²¹ uitgebracht en luidt als volgt:

“Het MER beschrijft geen voorkeursalternatief. Wel wordt duidelijk dat bij de drie bekeken alternatieven de opgave van 0,57 TWh ruimschoots kan worden gehaald. Milieueffecten van de alternatieven zijn met name onderscheidend op het aspect natuur, waarbij het spreidingsalternatief de meeste nadelige gevolgen voor de natuur heeft. Het MER geeft een goed overzicht van de potentiële milieueffecten door de wind- en zonne-projecten en bevat veel kaartmateriaal. De informatie in het rapport en de bijlagen is uitgebreid, goed opgebouwd en duidelijk leesbaar. De Commissie is van oordeel dat het MER de essentiële informatie bevat om het milieubelang volwaardig mee te kunnen wegen bij het besluit over het project.”

Op basis van de informatie uit het planMER, de gesprekken met belanghebbenden en de zienswijzen van de gemeenteraden zijn de zoekgebieden in de RES 1.0 opgenomen en op kaart (zie Figuur 2.3) weergegeven.

²⁰ PlanMER grootschalige zon en wind, Regionale Energiestrategie Metropoolregio Eindhoven, Bosch & Van Rijn, 22-04-2020.

²¹ <https://www.commissiemer.nl/adviezen/3498>

De ruimtelijke weergave van de mogelijkheden voor duurzame opwek (het bod) is binnen de RES 1.0 gelaagd opgebouwd:

- Het eerste deel van het bod voor grootschalige opwek omvat alle gerealiseerde grootschalige hernieuwbare elektriciteitsprojecten uit de drie categorieën (no regret²², overige opwek op land/opwek ten dienste van andere opgaven en zonne- en windenergie op land in onderzochte zoekgebieden).
- Het tweede deel bestaat uit de projecten, uit de drie categorieën, die nu in de pijplijn zitten. Dit zijn windturbineparken, grootschalige zonnedaken en zonnevelden waarvoor een SDE+ subsidie is aangevraagd. Niet alle projecten in deze categorie worden uiteindelijk uitgevoerd. Men rekent daarom met een realisatiepercentage van 60%. Er is vanuit gegaan dat 60% van deze projecten daadwerkelijk wordt gerealiseerd.
- Vervolgens worden de no-regret kansen voor zon optimaal benutten (categorie A).
- Het resterende gedeelte van het bod wordt gerealiseerd in de vorm van grootschalige zonnevelden en windturbineparken in de geel gemarkeerde gebieden (categorie C).
- Daarnaast gaat men op zoek naar mogelijkheden om met verspreide opwek van energie andere doelen te bereiken (energie ten dienste van). Deze gebieden dragen bij aan grote opgaven zoals natuurbehoud of biodiversiteit (deze categorie staat niet op de kaart).

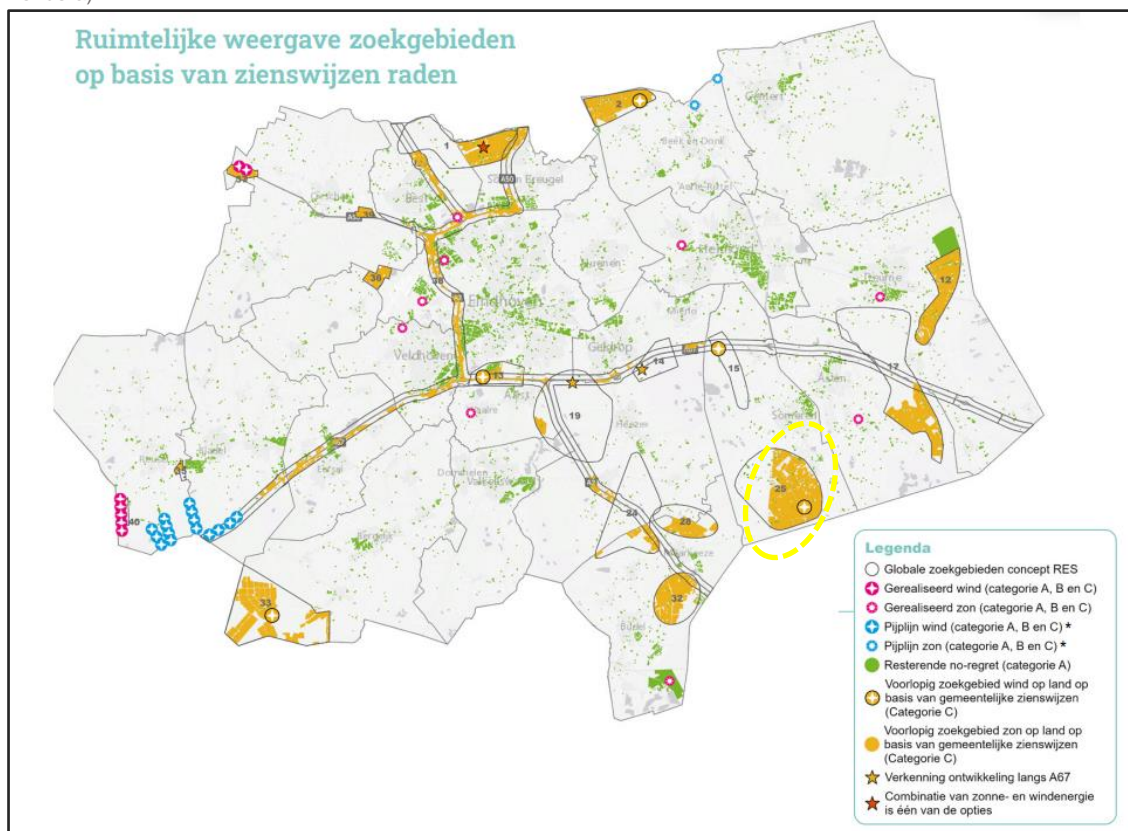
Het Windpark Diepenhoek bevindt zich binnen één van deze zoekgebieden (categorie C), zie Figuur 2.3. Windpark Diepenhoek ligt in zoekgebied 25.

De gemeente Someren heeft in maart 2021 ingestemd met de concept-RES en met de zoekgebieden gepresenteerd in de concept-RES. De gemeenteraden van de metropoolgemeenten, Provinciale Staten en het waterschap stelden **op in juni 2021** de RES 1.0²³ vast.

²² zon op daken, langs infrastructuur, in 'pauze'- en energielandschappen

²³ <https://www.energieregionre.nl/waar+staan+we+nu/documenten+res+10/handlerdownloadfiles.ashx?idnv=2054652>

Figuur 2.3 Zoekgebieden in de RES 1.0 (aangevuld met geel gestippelde contour van projectgebied, bewerking Pondera)

Bron: RES1.0 Metropoolregio Eindhoven

2.5 Gemeente Someren

Someren wil in 2050 energieneutraal zijn en erkent daarbij allerlei vormen van duurzame energie. De gemeente hecht bij het behalen van de energie neutrale doelstelling veel waarde aan de initiatieven uit de gemeenschap, de betrokkenheid en participatie van burgers alsmede het mogelijk maatschappelijk rendement van duurzame energieopwekking. Deze ambitie heeft ertoe geleid dat op 28 januari 2016 de gemeenteraad van Someren unaniem een motie aangenomen waarin het college wordt verzocht met de Provincie Noord-Brabant en de lokale energie coöperatie de mogelijkheden te onderzoeken tot de realisering van een kleinschalig windpark in Someren. Daarbij worden de volgende voorwaarden gesteld:

- Windenergie kan alleen gerealiseerd worden vanuit lokale (burger)participatie met een sociaal karakter,
- Binnen Someren wordt een locatie voor windenergie aangewezen en op die locatie wordt maar één windenergieproject toegestaan,
- De aanwijzing van die locatie sluit voor de toekomst de realisatie van andere projecten voor duurzame energieopwekking niet uit, voor zover die geen nadelige invloed hebben op de opwekking van windenergie,
- Er dient onderzocht te worden of er een extra versterking van de lokale economie kan plaats vinden door de levering van deze windenergie in de gemeente Someren,

- Er dient onderzocht te worden in hoeverre het mogelijk en wenselijk is, dat de leden van het lokale burgerinitiatief de volledige zeggenschap krijgen over de energievoorziening en de sociale duurzame doelen voor de gemeenschap,
- Er dient onderzocht te worden wat de mogelijkheden zijn voor de gemeente om, in wat voor vorm dan ook, financieel in de voorbereidingskosten van een windpark bij te dragen alsmede naar de mogelijkheden van crowdfunding.

De gemeenteraad van Someren heeft op 25 maart 2021 ingestemd met de concept-RES en vastgesteld welke zoekgebieden voor zon en wind op het grondgebied van Someren worden opgenomen in de RES MRE 1.0. Windpark Diepenhoek bevindt zich binnen één van deze zoekgebieden (zie Figuur 2.3).

In juni 2021 heeft de gemeente Someren ingestemd met de RES1.0

De gemeente Someren heeft op 11 juni 2021 de initiatiefnemers, als antwoord op het principeverzoek, te kennen gegeven dat zijn bereid zijn nadere invulling te geven aan 'principemedewerking' voor het sociaal windpark Diepenhoek²⁴. De gemeente is van mening dat dit project een bijdrage kan leveren aan de duurzaamheidsdoelstellingen van zowel de RES als die van de Gemeente Someren.

2.6 Conclusie beleid

De ontwikkeling van Windpark Diepenhoek op deze locatie past binnen het beleid, omdat:

- Het beoogde windpark bijdraagt aan het behalen van de nationale doelstelling van de Klimaatwet;
- Het initiatief bijdraagt aan het behalen van de RES doelstelling: er moet namelijk nog 0,57 TWh met grootschalige nieuwe zonne- en windparken worden opgewekt (zie ook Figuur 2.1);
- De locaties Diepenhoek is in de RES Metropoolregio Eindhoven als zoekgebied aangewezen;
- **De gemeente Someren heeft de RES1.0 vastgesteld.**

Bij de verdere uitwerking van het initiatief moet rekening gehouden worden met het door de RES en de gemeente Someren nog nader te werken afwegingskader voor grootschalige energie opwek.

²⁴ Brief gemeente Someren, dd 11 juni 2021, zaaknummer 0847200003603

3 Voorgenomen activiteit en alternatieven

In dit hoofdstuk wordt een nadere beschrijving gegeven van het de huidige situatie en de voorgenomen activiteit. Vervolgens wordt de wijze beschreven waarop in het MER de inrichtingsalternatieven voor het windpark worden onderzocht.

3.1 Beschrijving plangebied

Het plangebied ligt in het (zuid)oosten van de gemeente Someren in de provincie Noord-Brabant. Het zuidelijk deel van het plangebied grenst aan de provincie Limburg.

Ten noorden van het plangebied ligt het dorp Someren-Heide en ten noordoosten ligt het dorp Someren-Eind. Het plangebied wordt begrensd door de Beliënberkdijk, de Dertiensedijk, de Nederweertseweg, de Kerkendijk en de Nieuwendijk. Het is een agrarisch gebied. Het voorgenomen windpark is niet de eerste activiteit met betrekking tot duurzame opwek in dit gebied. In het plangebied is namelijk voor het realiseren van een zonnepark Diepenhoek op 2 juni 2021 door de gemeente Someren een omgevingsvergunning (Wabo artikel 2.1) afgegeven.

In zie Figuur 3.1 is de ligging van het plangebied in haar omgeving weergegeven. In dit figuur is ook de ligging van het zonnepark Diepenhoek aangegeven.

Figuur 3.1 Het plangebied en haar omgeving

3.2 Voorgenomen activiteit

De voorgenomen activiteit betreft de bouw van een windpark, inclusief de daarbij behorende infrastructuur en aansluitend de exploitatie. In 2018 hebben de initiatiefnemers bij de gemeente Someren een principeverzoek ingediend. De initiatiefnemers hebben hiermee bij de gemeenten bekend gemaakt dat zij voornemens zijn een initiatief voor een windpark met acht windturbines te willen ontwikkelen

In het MER wordt gekeken wat de effecten van vijf tot acht windturbines zijn en of er optimalisatie mogelijkheden bestaan. Dat wordt onderzocht in het MER aan de hand van alternatieven (zie paragraaf 3.3). Voor het windpark Diepenhoek wordt het optimum gezocht tussen enerzijds maximale duurzame energieopwekking en anderzijds de milieu-impact op de omgeving.

De te plaatsen windturbines zijn gecertificeerd en van een commercieel beschikbaar type. Het turbinetype is nu nog niet bekend. Daarom gaat het MER uit van realistische voorbeeldturbines en worden de effecten op basis van de eigenschappen van deze voorbeeldturbines bepaald (zie paragraaf 3.3.3).

3.2.1 Projectdoelstelling

Het doel van het Windpark Diepenhoek is de realisatie van een sociaal, financieel rendabel windpark in het agrarisch gebied in het zuiden van de gemeente Someren. Het streven is om de locatie zo maximaal mogelijk te benutten, gelet op het beleid en de ambities op het gebied van duurzame energie van de gemeente Someren, de provincie Noord-Brabant en Nederland als geheel.

Het windpark zal naar verwachting jaarlijks maximaal circa 61 miljoen kWh opwekken. Met realisatie van dit plan wordt maximaal circa 11% van de regionale doelstelling voor nieuwe duurzame opwek (0,57 TWh op te wekken in 2030 met grootschalige nieuwe zonne- en windparken, zie ook paragraaf 2.4) ingevuld.

Daarnaast willen de initiatiefnemers de omgeving vroegtijdig betrekken bij de invulling van het park. De onderhavige NRD wordt daarom ook als communicatie en participatie middel ingezet en is een belangrijk instrument voor procesparticipatie. Ook willen de initiatiefnemers invulling geven aan financiële participatie voor zowel de grondeigenaren als de (directe) omgeving (zie paragraaf 3.2.4). Een maximum aan opgewekte energie door het windpark komt daardoor niet alleen de energietransitie en de daarmee verbonden landelijke, provinciale en gemeentelijke doelstellingen voor duurzame energie ten goede, maar is ook van financiële waarde voor de omgeving. Op die manier wordt een sociaal windpark ontwikkeld.

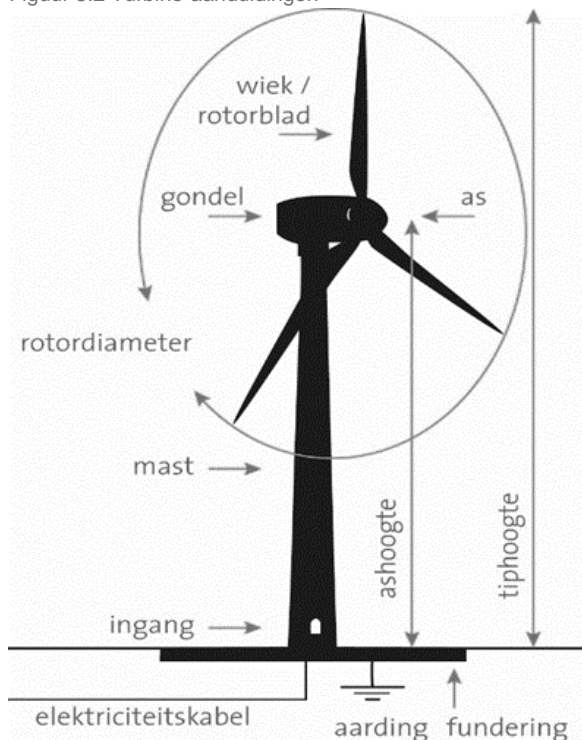
3.2.2 Onderdelen Windpark Diepenhoek

Tot het windpark behoren onder andere (geen uitputtende opsomming):

- Windturbines met fundering;
- Toegangswegen tot de windturbines;
- Opstelplaats voor een kraan per windturbine;
- Schakelstation ten behoeve van het leveren van de elektriciteit aan het openbare net;
- Elektrische infrastructuur, bestaande uit ondergrondse elektriciteitskabels tussen de turbines (parkbekabeling), een aansluiting op het landelijke netwerk en een inkoopstation.

Figuur 3.2 Turbine-aanduidingen

3.2.3 Activiteiten (bouw en exploitatie)

Het voornemen ziet op zowel de bouw van het windpark, wat een periode van één tot twee jaar in beslag zal nemen, als op de exploitatie. Onder de bouw van het windpark wordt naast de realisatie van de windturbines ook alle bijbehorende voorzieningen verstaan, zoals aanpassing van bestaande wegen, eventuele aanleg of aanpassing van waterinfrastructuur, aanleg van nieuwe ontsluitingswegen ten behoeve van het windpark, aanvoer van bouwmaterialen, realisatie van kraanopstelplaatsen, de bouw van onderstations, de aanleg van kabels en mogelijk het opstellen van een (tijdelijke) windmeetmast.

Een windpark heeft na oplevering een technische levensduur van minimaal 25 jaar welke door onderhoud en vervanging is te verlengen. Gedurende de exploitatiefase zijn de activiteiten, naast de in bedrijf zijnde windturbines, beperkt tot het periodiek verrichten van inspecties en onderhoud. Het windpark wordt na de exploitatiefase verwijderd.

3.2.4 Betrekken van de omgeving: proces participatie en financiële participatie

De initiatiefnemers Prowind en ZummerePower hechten veel waarde aan participatie. Het is voor de initiatiefnemers van belang dat bij de ontwikkeling, bouw en exploitatie van dit project een langdurige relatie aangegaan wordt met de omgeving van het windpark. Dit betreft zowel procesparticipatie in de totstandkoming van de definitieve plannen, als ook financiële participatie en winstdeling voor zowel de grondeigenaren als de direct omwonenden. Er wordt in samenspraak met de omgeving een specifiek voor het windpark in Someren participatieplan opgesteld. Het participatieplan wordt gelijktijdig met NRD ter inzage gelegd.

3.3 Alternatieven

3.3.1 Algemeen

Een milieueffectrapportage is een onderzoek naar de milieugevolgen van een voorgenomen activiteit. Dat gebeurt aan de hand van alternatieven. Alternatieven zijn de mogelijke manieren waarop de voorgenomen activiteit kan worden gerealiseerd.

Bepalend voor de milieueffecten van windparken zijn:

- De locatie van het windpark;
- De positionering van de windturbines ten opzichte van elkaar en de omgeving;
- Het aantal windturbines;
- De afmetingen van de windturbines.

3.3.2 Locatieafweging van het windpark

Concept PlanMER voor MRE-regio

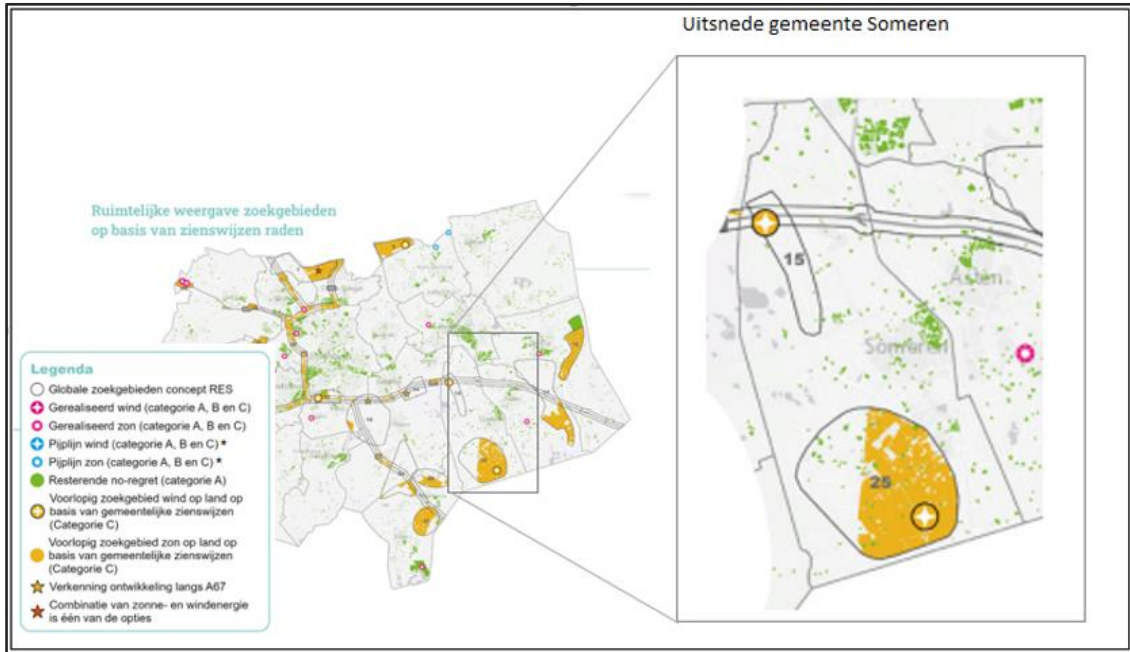
Voor de verdere concretisering van zoekgebieden voor grootschalige duurzame opwek met zon en wind in de RES MRE 1.0 is voor de MRE-regio een Plan-m.e.r.-procedure doorlopen.

In het kader van deze planMER zijn de in de RES aangewezen zoekgebieden voor grootschalige opwek via wind en zon op land nader beschouwd. In de planMER is onderzocht of de doelstelling (0,57 TWh, zie ook paragraaf 2.4) binnen de zoekgebieden haalbaar is. Verder is in beeld gebracht wat de milieueffecten zijn van grootschalige zonne- en windparken binnen alle zoekgebieden, zodat de regio nadere keuzes kan maken over welke (delen van) zoekgebieden ze wil benutten. Het planMER bevat objectieve informatie over de effecten van zonne- en windparken, maar maakt geen keuzes en geeft geen voorkeuren aan (zie ook paragraaf 2.4).

Op basis van de informatie uit het planMER, de gesprekken met belanghebbenden en de zienswijzen van de gemeenteraden zijn de zoekgebieden voor duurzame opwek met zon en wind in de RES 1.0 opgenomen en op kaart (zie Figuur 3.3, samengesteld uit figuur Figuur 2.3) weergegeven.

In de gemeente Someren liggen twee zoekgebieden voor wind op land. Zoekgebied 15 en zoekgebied 25 (zie Figuur 3.3). Het windpark Diepenhoek ligt in zoekgebied 25.

Figuur 3.3 Zoekgebieden binnen de gemeente Someren vastgesteld in RES 1.0 MRE (layout bewerkt door Pondera)

Locatieafweging windpark Diepenhoek

Er is een planMER voor de zoekgebieden zon en wind voor de RES regio MRE gedaan. Het windpark Diepenhoek ligt in één van de in de planMER beschouwde zoekgebieden (zoekgebied 25, zie Figuur 3.3).

Mede naar aanleiding van deze planMER is de locatie Diepenhoek in de RES 1.0 aangewezen als zoekgebied voor wind op land. In de MER voor het windpark Diepenhoek zal een robuustheidsanalyse worden uitgevoerd op basis waarvan bepaald kan worden ten behoeve van de locatieafweging eventueel aanvullend onderzoek nodig is.

3.3.3 Ontwikkeling inrichtingsalternatieven

Om de inrichtingsmogelijkheden van het gebied te onderzoeken worden verschillende alternatieven ontwikkeld waarbij zal worden gevarieerd met:

- Het aantal windturbines (bandbreedte: 5 tot 8 turbines);
- De afmetingen van de windturbines, waarbij wordt uitgegaan van windturbines met een minimale tiphoogte van 180 en maximaal van 225 meter;
- De posities van de windturbines.

Bij de ontwikkeling van alternatieven wordt rekening worden met aanwezige functies in het gebied, zoals (afstand tot) bebouwing, aanwezige (water)wegen en andere infrastructuur.

Afmetingen, positionering en aantal windturbines

Windturbines zijn beschikbaar in verschillende vermogens en afmetingen (ashoogte en rotordiameter). De afmetingen van de te selecteren windturbines zijn in meer of mindere mate bepaald voor de milieueffecten. Afhankelijk van het vermogen en de afmetingen zijn verschillende posities van windturbines mogelijk. In

verband met onderlinge beïnvloeding kunnen windturbines met een kleinere rotordiameter dichter bij elkaar worden geplaatst en moeten bij windturbines met een grotere rotordiameter grotere tussenafstanden aangehouden worden. Het aantal te plaatsen windturbines is dus met name afhankelijk van de grootte van de rotordiameter.

Bandbreedte windturbines

Het exacte type windturbine is op dit moment nog niet bepaald om bij aanbesteding keuzevrijheid te houden bij de selectie van het windturbintype, waaronder ook voor nieuwe types die nu nog niet op de markt zijn. In het MER wordt daarom gebruik gemaakt van een bandbreedte van afmetingen voor de windturbines en, indien nodig voor de beoordeling van een aspect, een representatieve voorbeeldwindturbine binnen die bandbreedte. Werken in het MER met (representatieve) afmetingen sluit nieuwe windturbintypes niet uit, mits ze binnen de reikwijdte van de effecten van de onderzochte bandbreedte vallen.

De inrichtingsvarianten worden gebaseerd op deze bandbreedtes (turbineklassen). Binnen een alternatief wordt in principe uitgegaan van de toepassing van alle windturbines binnen het windpark met dezelfde afmetingen. Per aspect worden de maximale afmetingen aangehouden teneinde de worst-case milieueffecten te kunnen bepalen.

In Tabel 3.1. zijn de bandbreedtes waarbinnen de te ontwikkelen alternatieven zullen moeten passen weergegeven.

Tabel 3.1 Bandbreedte windenergie Windpark Diepenhoek

Onderwerp	Bandbreedte
Vermogen individuele windturbines	5,7-7,0 MW
Aantal windturbines	5-8
Tiphoogte individuele windturbines	180 tot 225 meter
Rotordiameter individuele windturbines	120 tot 160 meter

3.3.4 Totstandkoming voorkeursalternatief

Op basis van de resultaten van het MER, gecombineerd met andere overwegingen, wordt er een voorkeursalternatief (VKA) bepaald. Het VKA kan één van de alternatieven zijn, of een aanpassing daarvan. Het VKA vormt de basis voor de wijziging het omgevingsplan en de aan te vragen vergunningen en toestemmingen. Het VKA moet ruimte bieden om in de uitvoeringsfase marktconform te kunnen aanbesteden.

3.4 Referentiesituatie en autonome ontwikkelingen

De referentiesituatie is de huidige situatie met de autonome ontwikkeling. Onder 'autonome ontwikkeling' wordt verstaan: de toekomstige ontwikkeling van het milieu, zonder dat de voorgenomen activiteit of één van de alternatieven wordt gerealiseerd. In de autonome situatie wordt de ontwikkeling van het plangebied beschreven conform vastgesteld of voorgenomen beleid, maar zonder realisatie van de windturbines. Rekening wordt gehouden met plannen en projecten waarover reeds concrete besluitvorming heeft

plaatsgevonden of wordt verwacht voorafgaand aan besluitvorming over het initiatief. Deze situatie dient als referentiekader voor de effectbeschrijving.

Autonome ontwikkelingen worden betrokken bij de effectbeoordeling om het gecombineerde (cumulatieve) effect te kunnen beoordelen, bijvoorbeeld voor de effecten op de leefomgeving (geluid/slagschaduw) of op ecologische waarden.

4 Onderzoek naar mogelijke milieueffecten en maatregelen

4.1 Inleiding

In het MER zullen de milieueffecten van de alternatieven in beeld worden gebracht. Andere effecten, zoals economische effecten, worden niet beschouwd in het MER, maar kunnen wel in besluitvorming over het voornemen een rol spelen. De milieueffecten van de alternatieven, zowel positief als negatief, worden beschreven en beoordeeld. Het MER omvat verder alle inhoudelijk onderdelen die wettelijk vereist zijn, waarbij onder andere aandacht wordt besteed aan leemten in kennis. Ook wordt in het MER een aanzet gegeven voor het wettelijke verplichte evaluatieprogramma. Om de effecten van de alternatieven per aspect te kunnen vergelijken, worden deze op basis van een + / - score (zie Tabel 4.3) beoordeeld, ten opzichte van de referentiesituatie (zie paragraaf 3.4).

4.2 Relevante milieuaspecten bij de onderbouwing van de locatiekeuze

Voor de locatieonderbouwing worden mogelijke alternatieve locaties binnen de gemeente Someren bekeken. Hiervoor wordt in eerste instantie gekeken naar de reeds uitgevoerde analyses. Hiervoor is de concept planMER van de RES MRE beschikbaar. De relevante delen van de analyses worden beschreven en zo nodig geactualiseerd. Mocht deze inspanning onvoldoende blijken om tot een goede locatieonderbouwing te komen wordt een volgende stap gezet. In deze stap worden mogelijke alternatieve locaties opnieuw via een gis-analyse geïdentificeerd. De op deze manier geïdentificeerde locaties worden onderling vergeleken. Het beschrijven van de effecten vindt plaats op een select aantal milieuaspecten. Er wordt op een hoog abstractieniveau een beoordeling gemaakt. De beoordeling wordt – waar nodig – gemaakt aan de hand van voorbeeldopstellingen binnen de alternatieve locaties.

4.2.1 Milieueffecten potentieel geschikte locaties voor windenergie

Er wordt een, op generieke en vuistregels gebaseerde effectbeschrijving, beoordeling gemaakt voor elke van de volgende milieuaspecten:

1. Effecten op de leefomgeving
2. Effecten op landschap
3. Effecten op natuur
4. Energieopbrengst

In Tabel 4.1 is per milieuaspect samengevat welke criteria worden gebruikt en de wijze waarop de effecten worden beschreven en beoordeeld (kwantitatief en/of kwalitatief). In de tekst onder de tabel zijn de effecten en de beoordeling nader toegelicht.

Tabel 4.1 Beoordelingscriteria per milieuaspect

Aspect	Beoordelingscriterium	Effectbeoordeling
Leefomgeving	Aantal woningen binnen 400-1500 m per MW of MWh	Kwantitatief
Landschap	- Invloed op bestaande landschappelijke structuur	Kwalitatief

	<ul style="list-style-type: none"> - Herkenbaarheid van de opstelling per locatie, - Interferentie de invloed op (visuele) rust en zichtbaarheid 	
Natuur	Nabijheid beschermde natuurgebieden (Natura 2000, NNN)	Kwalitatief
Energieopbrengst	Elektriciteitsopbrengst	Kwantitatief

Effecten op de leefomgeving

Onder het thema leefomgeving vallen de effecten van geluid en slagschaduw. Bij de beoordeling wordt gekeken naar het aantal woningen in de nabijheid van de locaties. Er wordt gekeken naar het aantal geluidgevoelige bestemmingen (woningen) binnen het gebied van 400 tot 1500 meter rond de locaties²⁵. In het geografisch informatiesysteem (GIS) wordt een contour van 1500 meter getrokken rondom potentiële voorbeeldopstellingen binnen het plangebied. Binnen de contour wordt het aantal woningen tussen de 400-1500 meter geteld.

Om locaties met een verschillende omvang te kunnen vergelijken, wordt rekening gehouden met het aantal geluidgevoelige objecten per MW of MWh door het aantal woningen te delen door de hoeveelheid MW(h) opgewekte elektriciteit van de betreffende locatie. Een locatie waar per MW of MWh weinig woningen in of in de nabijheid liggen scoort positiever dan waar dat aantal hoger is.

Landschappelijke kwaliteit

Voor het aspect landschap besteden we in het MER aandacht aan de effecten van windturbines binnen de verschillende locaties op landschap en cultuurhistorie. Per geschikte locatie worden voorbeeldopstellingen (bepaald door de omgang en vorm de locatie en de benodigde onderlinge afstand tussen de turbines) beoordeeld op hun landschappelijke effecten, mede op basis van een beschrijving van de bestaande situatie van die gebieden en de daar aanwezige landschappelijke karakteristieken. Hierbij wordt de het effect van het potentieel windpark op de bestaande landschappelijke structuur, de herkenbaarheid van de opstelling per locatie, interferentie en de invloed op (visuele) rust en zichtbaarheid en beschouwd.

Ecologie

Ten aanzien van natuur wordt gekeken naar de nabijheid van beschermde natuurgebieden waaronder Natura-2000 en NNN.

Energieopbrengst

Eén van de belangrijkste redenen om windinitiatieven te realiseren is het opwekken van duurzame energie en daarmee het vermijden van emissies. De energieopbrengsten van de locaties worden onderling vergeleken.

²⁵ Deze getallen kennen geen juridische basis en zijn gebaseerd op praktijkervaringen om op hoofdlijnen de invloed van geluid en slagschaduw en de verschillen tussen locaties aan te geven.

4.3 Milieueffecten en beoordeling inrichtingsalternatieven

In het MER zullen de (milieu)effecten van de inrichtingsalternatieven van het windpark in beeld worden gebracht. De effecten worden per aspect beschreven aan de hand van beoordelingscriteria. Soms is dit een harde parameterwaarde die door de overheid is aangewezen als een norm (getal). Echter, vaak zijn de geëigende parameters niet zo duidelijk omschreven. Deze moeten dan worden herleid uit het voorgenomen beleid over de verschillende milieuaspecten. In Tabel 4.2 is per milieuaspect aangegeven welke criteria worden gebruikt en de wijze waarop de effecten worden beschreven en beoordeeld (kwantitatief en/of kwalitatief). In paragraaf 4.3.1 zijn de aspecten nader uitgewerkt.

Tabel 4.2 Beoordelingscriteria per milieuaspect

Aspecten	Beoordelingscriteria	Effectbeoordeling
Geluid	<ul style="list-style-type: none"> - Aantal geluidgevoelige objecten (zoals woningen van derden²⁶) binnen de geluidscontouren per 1 dB-klasse, aflopend van 50 dB Lden tot 37 dB - Het aantal (ernstig) gehinderden - De benodigde mitigatie om te kunnen voldoen aan twee of drie verschillende geluidsniveaus (Lden 47, Lden 45 en een eventueel door de initiatiefnemers of bevoegd gezag gewenst specifieke geluidniveau) - Laagfrequent geluid - Cumulatieve geluidbelasting 	<p>Kwantitatief</p> <p>Laagfrequent geluid kwalitatief</p>
Slagschaduw	<ul style="list-style-type: none"> - Het aantal slagschaduwgevoelige en overige slagschaduwgevoelige objecten binnen een achttal slagschaduwduurcontouren (variërend van 0-uur tot meer dan 30 uur per jaar) (zonder mitigatie) - De cumulatief verwachte slagschaduwduur (aantal uur slagschaduw dat totaal optreedt op slagschaduwgevoelige objecten, zonder mitigatie) - De benodigde stilstand om de slagschaduwbelasting te reduceren naar een drietal niveaus: verwaarloosbaar, 6 en 10 uur per jaar. - Gewasopbrengstverliezen (vraag van omwonenden) 	<p>Kwantitatief</p> <p>Kwalitatief</p>
Windturbines en gezondheid	<ul style="list-style-type: none"> - Effect van windturbines op gezondheid 	Kwalitatief
Natuur	<ul style="list-style-type: none"> - Oprichting: effect op beschermde gebieden - Exploitatie: effect op beschermde gebieden - Oprichting: effect op beschermde soorten - Exploitatie: effect op beschermde soorten - De kansen voor natuur en versterking landschapselementen - Stikstofgevoeligheid/-depositie 	Kwalitatief en kwantitatief (soorten en stikstof)
Cultuurhistorie en archeologie	<ul style="list-style-type: none"> - Aantasting cultuurhistorische waarden - Aantasting archeologische waarden 	Kwalitatief
Landschap	<ul style="list-style-type: none"> - Aansluiting op landschappelijke structuur - Herkenbaarheid van de opstelling - Interferentie/samenhang bestaande hoge elementen - Invloed op de rust 	Kwalitatief

²⁶ Woningen van derden zijn woningen die niet behoren tot de inrichting van het windpark

Aspecten	Beoordelingscriteria	Effectbeoordeling
	<ul style="list-style-type: none"> - Invloed op de openheid - Zichtbaarheid 	
Waterhuishouding en bodem	<ul style="list-style-type: none"> - Watersysteem (waterkwantiteit en waterkwaliteit) - Watergangen (bereikbaarheid voor het beheer en onderhoud) 	Kwalitatief
Veiligheid	<ul style="list-style-type: none"> - Bebouwing - Wegen, waterwegen en spoorwegen - Industrie en inrichtingen - Transportleidingen en hoogspanningsleidingen - Dijklichamen en waterkeringen 	Kwantitatief (aantal objecten binnen de toetsafstand)
Ruimtegebruik	<ul style="list-style-type: none"> - Huidige functies - Straalpaden - Vliegverkeer en radar 	Kwalitatief
Economie	<ul style="list-style-type: none"> - Financiële participatiemogelijkheden - Eventuele planschade en effect op vastgoedwaarde - Effect van windenergie op recreatie en toerisme 	Kwalitatief
Duurzame energieopbrengst en vermeden emissies	<ul style="list-style-type: none"> - Opbrengst - CO2-emissiereductie - SO2-emissiereductie - NOx-emissiereductie - PM10 (fijnstof) - Effecten op gezondheid (vermeden emissies) 	Kwantitatief, resp. in MWh, en Kton

4.3.1 Milieueffecten inrichtingsalternatieven

In het MER worden de milieueffecten van de inrichtingsalternatieven van het windpark in beeld gebracht.

Het MER zal voor de betreffende thema's ook het relevante beleidskader schetsen. De volgende milieuaspecten worden meegenomen in het MER. Hierbij speelt voor de milieuaspecten geluid, slagschaduw en externe veiligheid de recente uitspraak van de Raad van State (zie Kader 4.1) een belangrijke rol.

Kader 4.1 Toelichting Nevele arrest

Op 30 juni 2021 heeft de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State (de ABRvS) een uitspraak gedaan in de zaak Windpark Delfzijl Zuid Uitbreiding (DZU) over -samengevat - de vraag of voor het vastleggen van milieunormen voor windturbines in het Activiteitenbesluit milieubeheer en de Activiteitenregeling milieubeheer een plan-MER-plicht bestaat op grond van de Europese SMB-richtlijn (ECLI:NL:RVS:2021:1395). De Afdeling is in die uitspraak tot het oordeel gekomen dat op grond van het Europese recht inderdaad een dergelijke beoordeling moet worden gemaakt van de gevolgen voor het milieu. Die beoordeling zal in eerste instantie door het Rijk worden opgesteld.

Totdat die beoordeling is gemaakt en verankerd in wetgeving (een proces dat naar verwachting van de Staatssecretaris circa 1,5 – 2 jaar zal duren) mogen de algemene normen uit het Activiteitenbesluit en de Activiteitenregeling niet zonder meer worden gebruikt bij de beoordeling van de ruimtelijke aanvaardbaarheid van een nieuw bestemmingsplan en/of vergunbaarheid van een omgevingsvergunning vanuit het oogpunt van de bescherming van het milieu. Dit betekent dat ook in het MER dat ten grondslag ligt aan die besluiten, de normen niet direct gebruikt kunnen worden. De ABRvS geeft echter ook aan dat in de tussentijd het bevoegd gezag bij het beoordelen van de ruimtelijke aanvaardbaarheid van een windplan ten behoeve van het vaststellen van een bestemmingsplan voor een concreet project eigen normen kan stellen ter vervanging van de normstelling uit het Activiteitenbesluit en de -regeling.

In het MER zal daarom een brede effectbepaling en beoordeling worden gemaakt voor deze aspecten, zodat – op basis van deze beoordeling – gekomen kan worden tot een locatiespecifieke normstelling. In paragraaf 4.3.1 is per thema aangegeven hoe de effecten in beeld worden gebracht.

Geluid

In het MER worden de geluidseffecten kwantitatief vastgesteld op basis van de voorbeeldopstellingen van windturbines per alternatief. Hiervoor wordt de ligging van de geluidscontouren per 1 dB-klasse, aflopend van 50 dB L_{den} tot 37 dB L_{den} ²⁷, bepaald. We brengen vervolgens het aantal geluidgevoelige objecten (woningen van derden) binnen deze contouren in beeld. Naast het aantal geluidgevoelige objecten berekenen we het mogelijke aantal (ernstig) gehinderden²⁸ per alternatief.

Vervolgens zal voor twee of mogelijk drie verschillende geluidbelastingniveaus (L_{den} 47, L_{den} 45 en een eventuele 3^e niveau op verzoek van het bevoegd gezag of de initiatiefnemer) inzichtelijk worden gemaakt welke mitigerende maatregelen nodig zijn om hieraan te kunnen voldoen.

Ook zal de geluidbelasting in het plangebied van industriële activiteiten en de snelwegen worden bepaald en geven we aan wat de akoestische kwaliteit van de omgeving is met de cumulatieve geluidbelasting van de windturbines. Een methode die we hierbij gebruiken is de zogenaamde Miedema-methode. In het

²⁷ Dit betreft een range die wordt begrensd door enerzijds een maximale waarde die, bij het aanhouden van een minimale afstand van 400 meter tot een geluidgevoelig object, een windpark zonder mitigatie op de gevel van een gevoelig object veroorzaakt (50 dB L_{den}) en anderzijds de geluidbelasting waarbij 1% van de mensen binnenshuis nog hinder ervaart (37 dB L_{den}).

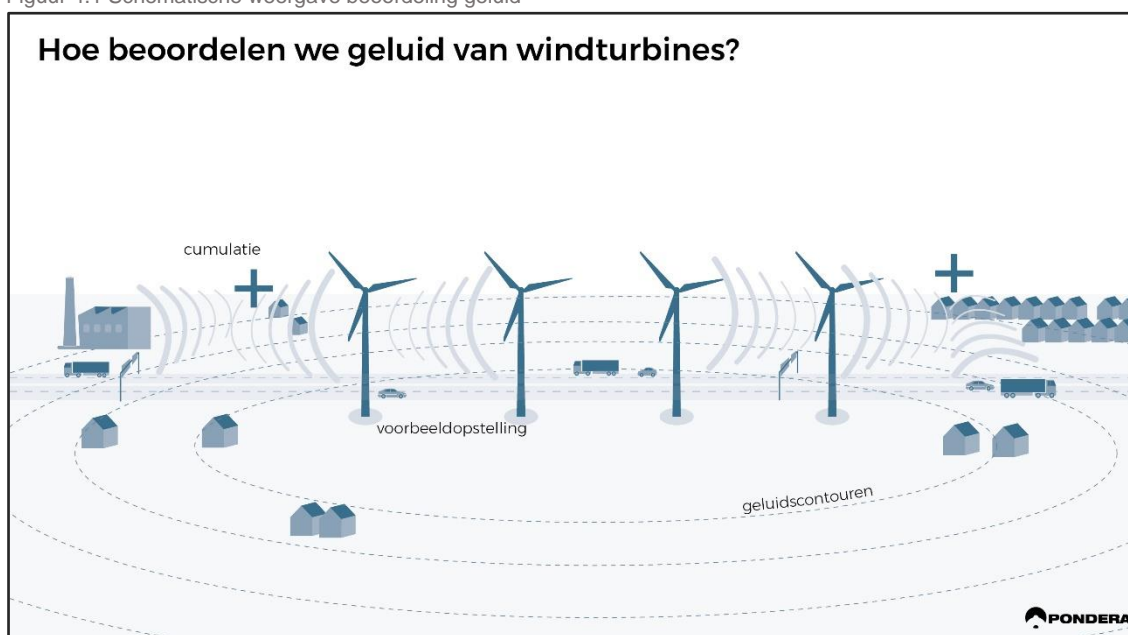
²⁸ Het aantal gehinderden door geluid wordt vastgesteld met behulp van de rapportage van TNO, Hinder door geluid van windturbines – dosis-effectrelaties (2008), waarbij op basis van het gemiddeld aantal personen per adres (CBS) en het aantal adressen kan worden bepaald hoeveel (ernstig) gehinderden mogen worden verwacht als gevolg van de realisatie van het windpark.

specialistisch onderzoek wordt nader ingegaan op de gehanteerde uitgangspunten. De geluidbelasting van specifiek laagfrequent geluid van de windturbines zal, d.m.v. verwijzing naar literatuur ook aandacht krijgen in het MER.

Uiteraard wordt in het specialistisch onderzoek aandacht besteedt aan de uitgangspunten van de kwantitatieve berekeningen.

In een latere fase kan het bevoegd gezag een gemotiveerde²⁹ projectspecifieke geluidnorm vaststellen, waarbij het bevoegd gezag van mening is dat sprake van een goede ruimtelijke ordening en een aanvaardbaar woon- en leefklimaat. Dit MER kan hiervoor als bouwsteen worden gebruikt.

Figuur 4.1 Schematische weergave beoordeling geluid

Slagschaduw

In het MER wordt de slagschaduwduur kwantitatief vastgesteld voor een voorbeeldopstelling per alternatief, door de slagschaduwduurcontouren (zonder mitigatie) te bepalen. Het aantal slagschaduwgevoelige³⁰ en overige slagschaduwgevoelige objecten³¹ binnen een achttal slagschaduwduurcontouren (variërend van 0-uur tot meer dan 30 uur per jaar) worden bepaald. Ook zal per opstelling de cumulatief verwachte slagschaduwduur worden berekend (aantal uur slagschaduw dat totaal optreedt op slagschaduwgevoelige objecten, zonder mitigatie).

²⁹ een project eigen normen te stellen die voor dát specifieke project onderbouwd dienen te worden en voorzien moeten zijn van een (1) actuele, (2) deugdelijke, (3) op zichzelf staande, en (4) op de aan de orde zijnde situatie toegesneden motivering

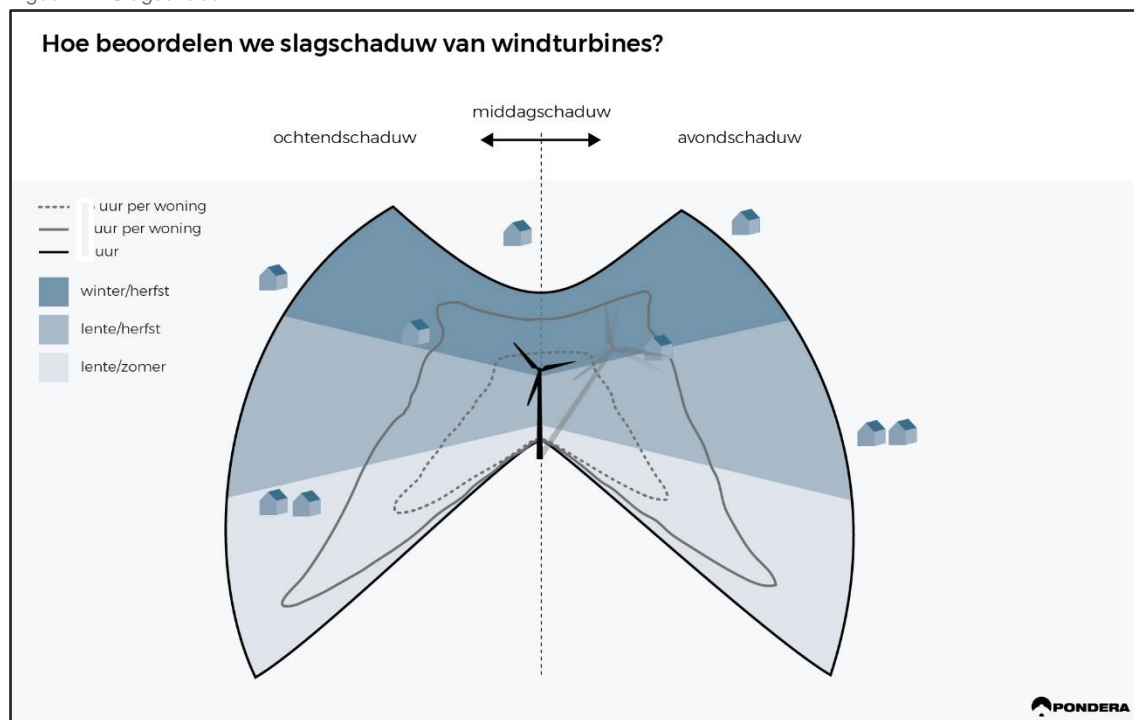
³⁰ Onder slagschaduwgevoelige objecten verstaan we: woningen, scholen, (zorg)instellingen

³¹ Onder overige slagschaduwgevoelige objecten verstaan we: bedrijven en overige gebouwen waarin mensen verblijven

In het MER berekenen wij vervolgens per alternatief de benodigde stilstand om de slagschaduwbelasting te reduceren naar een drietal niveaus: verwaarloosbaar³², 6 en 10 uur per jaar. Uiteraard wordt in het specialistisch onderzoek aandacht besteedt aan de uitgangspunten van de kwantitatieve berekeningen.

In een latere fase kan het bevoegd gezag een gemotiveerde³³ projectspecifieke geluidnorm vaststellen, waarbij het bevoegd gezag van mening is dat sprake van een goede ruimtelijke ordening en een aanvaardbaar woon- en leefklimaat. Dit MER kan hiervoor als bouwsteen worden gebruikt.

Figuur 4.2 Slagschaduw

Windturbines en gezondheid

Wetenschappelijke studies, samengevat door het RIVM³⁴, tonen geen significante relatie tussen gezondheidseffecten en windturbinegeluid. Wel kunnen windturbines hinder (geluid, zicht, gevoel van onrechtvaardigheid) veroorzaken. Hinder kan zich uiten in irritatie, boosheid en onbehagen. Uit wetenschappelijk onderzoek blijkt dat dat er een verband bestaat tussen de totale hinder en gezondheidsklachten, maar er kunnen nog geen conclusies getrokken worden over de richting van dit verband: hebben mensen die ernstig worden gehinderd door windturbinegeluid meer gezondheidsklachten of worden mensen met gezondheidsklachten meer gehinderd door windturbinegeluid? Om mensen te beschermen tegen onaantvaardbare hinder moeten exploitanten van windparken voldoen aan wettelijke normen.

³² In de praktijk is 0-uur per jaar niet mogelijk, omdat een windturbine tijd nodig heeft om af te schakelen. Dit betekent dat een maximale reductie tot 0,5 uur per jaar wordt aangehouden waar gesproken wordt over verwaarloosbaar.

³³ een project eigen normen te stellen die voor dat specifieke project onderbouwd dienen te worden en voorzien moeten zijn van een (1) actuele, (2) deugdelijke, (3) op zichzelf staande, en (4) op de aan de orde zijnde situatie toegesneden motivering

³⁴ Health effects related to wind turbine sound: an update (RIVM report 2020-0150)

Tot voor kort werden de normen uit het activiteitenbesluit als uitgangspunt voor de effectbeoordeling in het MER gehanteerd. Deze normen hebben onder andere het doel om mensen te beschermen tegen onaanvaardbare hinder. Echter zijn deze normen in het kader van het Nevele-arrest³⁵ niet meer geldig (zie ook kader 4.1). Daarom zal, totdat er geldige landelijke normen beschikbaar zijn, voor elke concrete locatie een op zichzelf staande afweging gemaakt moeten worden. Het bevoegd gezag kan op basis van onderzoek naar de effecten zelf tot een gemotiveerde normstelling komen. Bij het vaststellen van die normen zullen hinderaspecten (door geluid en slagschaduw) meegenomen worden. Het aspect gezondheid maakt op die manier impliciet deel uit van het MER bij die specifieke onderwerpen. Daarnaast wordt in het MER ook expliciet stilgestaan bij het onderwerp 'windturbines en gezondheid'. Hiervoor wordt een actuele wetenschappelijke beschouwing opgesteld ten aanzien van gezondheid en windturbines. Ook wordt stilgestaan bij de door de RIVM³⁶ geschatte gezondheidseffecten en veiligheidsrisico's van de maatregelen uit het klimaatakkoord. Het RIVM heeft de gezondheidseffecten van duurzame energiebronnen vergeleken met de 'winst' die het afbouwen van het gebruik van fossiele brandstoffen op de gezondheid en veiligheid heeft.

Natuur

Het effect van windturbines ligt met name in de potentiële verstoring van soorten of het optreden van aanvaringsslachtoffers onder vogels en vleermuizen. Deze effecten kunnen beperkt of vermeden worden door een goede locatiekeuze binnen het zoekgebied, turbinekeuze en inzet van eventuele maatregelen zoals een gerichte stilstandvoorziening.

De alternatieven worden getoetst op zowel het niveau van gebieds- als soortenbescherming en zowel in de exploitatie als oprichtingsfase.

Gebiedsbescherming in Wet natuurbescherming

De Wet Natuurbescherming bundelt de gebiedsbescherming van nationaal begrensde natuurgebieden. Natura 2000 is de overkoepelende naam voor gebieden die worden beschermd vanuit de Vogel- en Habitatrichtlijn, welke zijn vertaald in de Wet natuurbescherming. Volgens deze Europese richtlijnen moeten lidstaten specifieke diersoorten en hun natuurlijke leefomgeving (habitat) beschermen om de biodiversiteit te behouden.

Voor Natura 2000-gebieden geldt dat significante effecten op de instandhoudingsdoelen voor de betreffende gebieden en het functioneren van het gebied niet mogen optreden. Van significante effecten is sprake als het behalen van een instandhoudingsdoelstelling van het Natura 2000-gebied in gevaar kan komen. Hierbij wordt ook gekeken naar externe werking (projecten buiten het Natura 2000-gebied die effect hebben op doelen van nabijgelegen gebieden) en cumulatie (in samenhang met de effecten van andere plannen en projecten).

De meest nabijgelegen Natura 2000-gebieden betreffen het gebied Weerter- en Budelerbergen & Ringselven op circa 400 meter ten zuidwesten van het plangebied en het gebied de Groote Peel op circa 3,5 kilometer ten oosten van het plangebied. Windturbines nabij een Natura 2000 gebieden kunnen een effect op de instandhoudingsdoelstelling hebben. Ecologisch onderzoek moet in dat geval uitwijzen in hoeverre een overtreding van de gebiedsbescherming optreedt en moet aantonen (voortoets) of de kans bestaat dat er significante negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen van soorten, waarvoor de

³⁵ Uitspraak van de RvS op 30 juni jl. over windpark Delfzijl Zuid Uitbreiding/Nevelearrest (ECLI:NL:RVS:2021:1395)

³⁶ Klimaatakkoord: effecten van nieuwe energiebronnen op gezondheid en veiligheid in Nederland RIVM-rapport 2021-0054 L. Gooijer | M.G. Mennen

Natura 2000-gebieden zijn aangewezen, optreden. Kunnen de significante negatieve effecten niet worden uitgesloten moet (in principe alleen voor het VKA) een Passende Beoordeling opgesteld worden. Hierbij moet onderzocht en bepaald worden of de ontwikkeling van windenergie daadwerkelijk leidt tot significant negatieve effecten op de instandhouding van soorten waarvoor Natura 2000-gebieden zijn aangewezen.

Daarnaast vraagt de gemeente in haar reactie op het principeverzoek speciale aandacht voor feit dat de gemeente onlangs een recent onderzoek³⁷ onder ogen heeft gekregen waaruit blijkt dat de locatie van het windmolenpark in een gevoelig gebied voor broedvogels en niet-broedvogels is gelegen. Deze gegevens zullen worden betrokken bij de effectbepaling en -beoordeling.

Natuurnetwerk Nederland/Natuur Netwerk Brabant

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is een samenhangend netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen belangrijke natuurgebieden in Nederland en vormt de basis voor het natuurbeleid. Het Rijk en de provincies hebben afspraken gemaakt over de planologische en kwalitatieve bescherming van de NNN. In het NNN geldt het 'nee, tenzij'-principe. Dit houdt in dat ingrepen waarbij de oppervlakte of de wezenlijke kenmerken en waarden van de NNN significant worden aangetast, niet zijn toegestaan, tenzij er geen alternatieven zijn en er sprake is van een groot openbaar belang. Het Natuurnetwerk Nederland is als beleidsdoel opgenomen in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR). Voor het Natuurnetwerk Nederland geldt geen externe werking.

De NNN-gebieden in Noord-Brabant worden aangeduid als NNB (Natuur Netwerk Brabant). De provincie Noord-Brabant heeft in haar omgevingsverandering (zie paragraaf 2.3.4) een regeling opgenomen voor het tijdelijk toelaten van windturbines langs hoofdinfrastructuur binnen het NNB. Het windpark Diepenhoek ligt niet langs hoofdinfrastructuur, maar ligt ook niet in een NNB-gebied. Enkele NNB-gebieden (ten zuiden en westen) aan het plangebied grenzen aan het plangebied. Wiekoverdraai boven NNB gebieden is niet toegestaan. Het plangebied grens ook aan een NNN-gebied dat is gelegen in de provincie Limburg. In het MER zal dit gebied ook speciale aandacht krijgen.

Soortenbescherming in Wet natuurbescherming

Relevante wetgeving op het gebied van de soortenbescherming is uitgewerkt in hoofdstuk 3 van de Wet natuurbescherming (Wnb). De bescherming van flora en faunasoorten is in de Wnb opgedeeld in twee beschermingscategorieën:

1. Strikt beschermde soorten:
  - Soorten van de Vogelrichtlijn (art. 3.1);
  - Soorten van de Habitatrichtlijn (art. 3.5).
2. Overige beschermde soorten:
  - Nationaal beschermde soorten (art. 3.10).

Voor beide categorieën geldt dat het verboden is opzettelijk exemplaren te doden, vangen of plukken, en voortplantingsverblijfplaatsen of rustplaatsen opzettelijk te vernielen of te beschadigen. Een belangrijk verschil tussen beide beschermingsregimes is dat voor de strikt beschermde soorten ook het opzettelijk verontrusten verboden is, terwijl dit voor de overige beschermde soorten niet het geval is.

³⁷ Achtergronddocument windenergie gevoeligheidskaart vogels.
<https://www.sovon.nl/nl/publicaties/achtergronddocument-windenergie-gevoeligheidskaart-vogels>

Voor vogels geldt daarnaast dat het opzettelijk storen niet verboden is in geval de storing niet van wezenlijk invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort. Het beschermingsregime van de overige (nationaal) beschermde soorten is voor elke soort gelijk.

Specifiek veldwerk is veelal vereist om te kunnen beoordelen of er sprake kan zijn van een overtreding in het kader van de soortenbescherming van de Wet natuurbescherming. In de praktijk is de soortenbescherming vrijwel altijd een aandachtspunt voor de verdere planvorming van een windpark en is de soortenbescherming dus weinig onderscheidend in deze fase. Ook zijn in de praktijk veelal goede maatregelen te treffen om te kunnen voldoen aan de Wet natuurbescherming, door bijvoorbeeld de aanlegwerkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren of om tijdens bepaalde tijden in het jaar tijdelijk stil te zetten, wanneer er hogere vleermuisactiviteit is te verwachten. Een ontheffing in het kader van Wet natuurbescherming is dan nodig voor een windpark.

Stikstof

Tijdens de aanleg van een windpark zal sprake zijn van emissie van schadelijke stoffen naar lucht, water en bodem doordat gebruik wordt gemaakt van o.a. kraanwagens, graafmachines en vrachtwagens. Uit een Aerius-berekening zal moeten blijken of de emissies leiden tot een bijdrage aan de depositie op voor stikstof gevoelige beschermde habitattypen in Natura 2000-gebieden. De omvang en aard van de werkzaamheden, het in te zetten materieel (wel of niet elektrisch) en de afstand tot Natura 2000-gebieden bepalen of er sprake is van een projectbijdrage aan de depositie op gevoelige habitattypen. Met ingang van de Wet stikstofreductie en natuurverbetering (gepubliceerd op 24 maart 2021)³⁸ zijn bouwwerkzaamheden waaronder de realisatie van windturbines vrijgesteld van een vergunningsplicht voor het aspect stikstof.

Cultuurhistorie en archeologie

In het MER wordt aangegeven of verwacht kan worden dat archeologische relictten in de bodem ter plaatse van de windturbines in de plangebieden aanwezig zullen zijn, en welke maatregelen genomen kunnen worden om eventuele waarden te beschermen. Voor het aspect cultuurhistorie zijn de Indicatieve Kaart Archeologische Waarden (IKAW), de kaart met Cultuurhistorische waarden van de provincie Noord-Brabant uit de Provinciale Structuurvisie en de Omgevingsvisie en de gemeentelijke Archeologische Beleidskaart te gebruiken. Uiteindelijk dient bepaald te worden in hoeverre turbines in de plangebieden in conflict zijn of aansluiten bij het beleid en of archeologisch (voor)onderzoek nodig is.

Landschap

Voor het aspect landschap wordt in het MER aandacht besteed aan de landschappelijke effecten van windturbines van de verschillende alternatieven. De inrichtingsalternatieven worden beoordeeld op hun landschappelijke effecten, mede op basis van een beschrijving van de bestaande situatie van die gebieden en de daar aanwezige landschappelijke karakteristieken.

Met betrekking tot de inrichtingsalternatieven worden zowel de invloed van opstellingen op het landschap beschreven (op meerdere schaalniveaus) als de kenmerken en kwaliteiten van die opstellingen zelf. Ook wordt de invloed op de waarneming van de opstellingen beschreven. De veranderingen, die de plaatsing van windturbines met zich meebrengt, worden onder meer aan de hand van visualisaties vanuit verschillende posities en standpunten in beeld gebracht.

³⁸ [Staatsblad 2021, 140 | Overheid.nl > Officiële bekendmakingen \(officielebekendmakingen.nl\)](#)

Mogelijke beoordelingscriteria voor het aspect landschap zijn:

1. Criteria met betrekking tot effecten op bestaande landschappelijke waarden:
  - a. Openheid en horizonbeslag;
  - b. Aansluiting op de landschappelijke structuur.
2. Criteria met betrekking tot effecten op de opstelling als herkenbaar en samenhangend geheel:
  - a. Regelmatig beeld;
  - b. Herkenbaarheid van de opstelling en interferentie met andere hoge landschapselementen.
3. Criteria met betrekking tot effecten op waarneming en beleving:
  - a. Zichtbaarheid;
  - b. Invloed op de visuele rust;
  - c. Verlichting.

Waterhuishouding en bodemkwaliteit

Voor het windpark worden enkele verhardingen aangebracht die effect op de waterhuishouding kunnen hebben, te weten bouw- en onderhoudswegen, opstelplaatsen voor bouw en onderhoud, fundering van de windturbines en schakel- en/of inkoopstations. De waterhuishouding wordt in het MER beoordeeld op grondwater, oppervlaktewater en hemelwaterafvoer. Voor het aspect bodemkwaliteit wordt bekeken of de locatie verdacht is van bodemverontreiniging. Hiervoor wordt het provinciale bodemarchief geraadpleegd.

Externe veiligheid

Om de veiligheid van de omgeving van het windpark te kunnen garanderen wordt onderzocht welke veiligheidseffecten het plaatsen en in werking hebben van windturbines heeft op de omgeving. Het MER beschrijft hoe de veiligheid van omwonenden, verkeersdeelnemers en van personen die in de onmiddellijke omgeving werken gewaarborgd is of kan worden. Daartoe wordt de aanwezige (risicovolle) infrastructuur (buisleidingen, hoogspanningsverbindingen, gevaarlijk transportroutes), maar ook (bouwhoogte)beperkingen vanwege luchtverkeer en mogelijke radarverstoring spelen een rol bij de geschiktheid van een gebied voor windenergie.

Om de veiligheid van de omgeving van het windpark te kunnen garanderen wordt onderzocht welke veiligheidseffecten het plaatsen en in werking hebben van windturbines heeft op de omgeving. Het Nevele arrest heeft de normen voor externe veiligheid zoals opgenomen in het Activiteitenbesluit voorlopig buiten werking verklaard (zie Kader 4.1). In het MER voor het windpark Diepenhoek zal de beoordeling van de externe veiligheidsrisico's daarom rechtstreeks aan de hand van de Handreiking Risicozonering Windturbines v1.0 en de Handleiding Risicoberekeningen Windturbines (versie oktober 2019³⁹) en hieraan gekoppelde rekenvoorschriften gemaakt worden. Op basis van deze documenten wordt gekeken welke veiligheidscontouren rondom de windturbines moeten worden aangehouden en wordt in beeld gebracht welke risicobronnen in de omgeving van de locaties aanwezig zijn. Er zal ook aandacht zijn voor eventuele domino-effecten die kunnen optreden bij een eventueel falen van de windturbine.

Specifieke aandacht zal uitgaan naar de aanwezige ondergrondse aardgastransportleiding die van noord naar zuid door het plangebied loopt. In 2019 is een onderzoek⁴⁰ is voor meerdere type windturbines

³⁹ <https://www.infomil.nl/onderwerpen/veiligheid/nieuws/nieuwe-handreiking-risicozonering-windturbines/#:~:text=Nieuwe%20Handreiking%20Risicozonering%20Windturbines%20beschikbaar%20Het%20Handboek%20Risicozonering,en%20een%20Handleiding%20Risicoberekeningen%20Windturbines%20%28versie%20oktober%202019%29.>

⁴⁰ 'Bepaling afstanden voor meerdere type windturbines' 19 april 2019, Ingenieursbureau Peutz

bepaald welke veiligheidsafstanden tussen de beoogde windturbines en de ondergrondse buisleiding in acht genomen moet worden. Deze resultaten worden betrokken in het MER.

Ruimtegebruik

In dit hoofdstuk worden eventuele effecten op straalpaden, radarinstallaties en luchtvaart meegenomen. Daarnaast is er aandacht voor de huidige gebruiksfuncties van de omgeving, zoals landbouw en recreatieve functies. In het voortraject zijn reeds diverse onderzoeken uitgevoerd. Deze zullen bij het opstellen van het MER worden gebruikt.

Duurzame energieopbrengst en vermeden emissies

Eén van de belangrijkste redenen om windinitiatieven te realiseren is het opwekken van duurzame energie en daarmee het vermijden van emissies. Van de alternatieven wordt daarom in het MER berekend hoeveel elektriciteit kan worden opgewekt, uitgaande van het aantal te plaatsen turbines dat per alternatief te plaatsen is. Ook wordt bepaald welke uitstoot van schadelijke stoffen vermeden wordt, in vergelijking met de situatie dat dezelfde hoeveelheid energie wordt opgewekt op conventionele wijze, zoals verbranding van steenkool en aardgas. Het gaat daarbij om de vermeden uitstoot van CO₂, NO_x en SO₂. De reductie wordt berekend aan de hand van het gemiddelde gebruik van brandstoffen bij elektriciteitscentrales (voornamelijk gas). Hierbij worden de volgende kengetallen gehanteerd: 77,9 kg CO₂/GJ (CBS, Hernieuwbare energie in 2016, 2017), 0,06 kg NO_x/GJ en 0,02 kg SO₂/GJ (ECN-C--05-090). Voor het rendement van elektriciteitscentrales wordt uitgegaan van 41,4% (CBS, Hernieuwbare energie 2017). Er zal ook aandacht zijn voor de gemiddelde energetische terugverdientijd van windturbines.

4.3.2 Effectbeoordeling

De omvang van het studiegebied – het gebied waarbinnen zich mogelijke effecten kunnen voordoen – verschilt per milieuaspect. In het algemeen is het studiegebied (aanzienlijk) groter dan het plangebied: het gebied waarbinnen zich de voorgenomen activiteit afspeelt. De verwachte effecten worden beschreven en beoordeeld. De referentiesituatie, inclusief autonome ontwikkeling, fungeert daarbij als referentie voor de beoordeling van de effecten. De effectbeschrijving zal waar mogelijk en zinvol met cijfers onderbouwd worden. Indien het niet mogelijk is om de effecten te kwantificeren, zal de beschrijving kwalitatief zijn.

Bij de beschrijving van de effecten wordt een onderscheid gemaakt tussen de bouwfase en de realisatiefase en de verschillende onderdelen van het voornemen. Gevolgen tijdens de bouwfase zijn vaak tijdelijk van aard. Ook wordt, waar zinvol, aangegeven of cumulatie met andere plannen en/of projecten kan optreden. Cumulatie is ook een onderdeel van een eventuele Passende Beoordeling en het kader van de Wet natuurbescherming.

Om de effecten van de alternatieven per aspect te kunnen vergelijken, worden deze op basis van een + / - score beoordeeld ten opzichte van de referentiesituatie. Hiervoor wordt de volgende beoordelingsschaal gehanteerd.

Tabel 4.3 Beoordelingsschaal

Score	Oordeel ten opzichte van de referentiesituatie (nulalternatief)
--	Het voornemen leidt tot een sterk merkbare negatieve verandering
-	Het voornemen leidt tot een merkbare negatieve verandering
0	Het voornemen onderscheidt zich niet van de referentiesituatie (nulalternatief)
+	Het voornemen leidt tot een merkbare positieve verandering
++	Het voornemen leidt tot een sterk merkbare verbetering van het milieu

4.4 Mitigerende maatregelen

De in het MER aan te geven milieueffecten kunnen door middel van het uitvoeren van mitigerende maatregelen verzacht, of teniet worden gedaan. In het MER worden deze maatregelen genoemd en het effect ervan beschreven. Een voorbeeld van een mitigerende maatregel is het stilzetten van de turbine op momenten dat er slagschaduw hinder optreedt.

4.5 Leemten in kennis en informatie

In het MER zal worden aangegeven welke belangrijke informatie ontbreekt en welke gevolgen dit heeft voor de effectvoorspelling. Waar mogelijk zal worden aangegeven welke aanvullende onderzoeken deze leemten kunnen wegnemen.

4.6 Evaluatie

In het MER zal aangegeven worden welke milieuaspecten tijdens en na het realiseren van het voornemen gemonitord en geëvalueerd dienen te worden, teneinde na te gaan wat de daadwerkelijk optredende milieueffecten zijn. Eventueel kunnen op basis daarvan maatregelen getroffen worden.

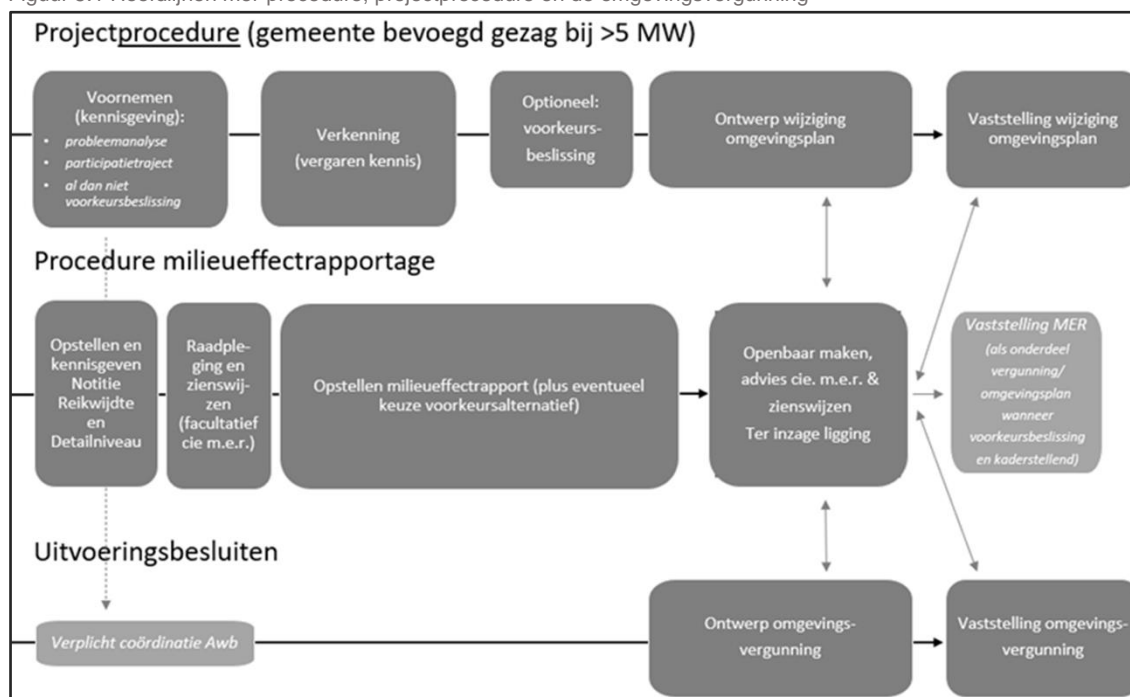
5 Procedure en besluitvorming

In dit hoofdstuk wordt weergegeven welke stappen worden doorlopen voor de mer-procedure en in welke procedurele context dit plaatsvindt ten behoeve van de besluitvorming over het voornemen (wijziging omgevingsplan en omgevingsvergunning via de projectprocedure).

5.1 Mer-procedure

De mer-procedure, de projectprocedure en het afgeven van vergunningen hebben een relatie tot elkaar en kunnen (deels) parallel gevoerd worden. Dit is Figuur 5.1 geïllustreerd. Daarnaast zijn in Figuur 5.1 de belangrijkste stappen van de mer-procedure weergegeven. Deze stappen worden in deze paragraaf verder toegelicht.

Figuur 5.1 Hoofdpijnen mer-procedure, projectprocedure en de omgevingsvergunning

De Omgevingswet beoogt, ten opzichte van de situatie voor inwerkingtreding van de Ow, geen wijzigingen aan te brengen in de inhoudelijke eisen van een milieueffectrapport. De inhoudelijke vereisten aan een MER zijn op dit moment vastgelegd in hoofdstuk 7 van de Wet milieubeheer. Dat houdt samengevat in dat een milieueffectrapport wordt opgesteld om de (mogelijke) effecten in beeld te brengen van de voorgenomen activiteiten op de leefomgeving, en op natuur en landschap van het omliggende gebied, om daarmee bij te dragen aan de besluitvorming en daarbij een goede afweging mogelijk te maken. Op grond van het bepaalde Wet milieubeheer (Wm paragraaf 7.7 en 7.9) wordt het MER door de initiatiefnemer(s) opgesteld. Zodra de Omgevingswet inwerking is getreden zijn de regels over de milieueffectrapportage te vinden in het Omgevingsbesluit.

5.1.1 Voornemen (kennisgeving)

Het bevoegd gezag geeft openbaar kennis van het voornemen om een besluit voor te bereiden waarvoor een mer wordt doorlopen. Daarin staat:

- Dat stukken ter inzage worden gelegd;
- Waar en wanneer dit gebeurt;
- Dat er gelegenheid is zienswijzen in te dienen over de reikwijdte en het detailniveau van het op te stellen MER;
- Aan wie, op welke wijze en binnen welke termijn;
- Of de Commissie voor de mer tijdens de voorbereiding van het plan geraadpleegd wordt over reikwijdte en detailniveau van het op te stellen MER;
- Of er een voorkeursbesluit wordt genomen.

De kennisgeving van het voornemen zal naast informatie over mer-procedure en de NRD ook een probleemanalyse en een (concept) participatieplan bevatten.

Raadpleging overlegpartners en betrokken bestuursorganen over reikwijdte en detailniveau
Het bevoegd gezag raadpleegt de overlegpartners en de overheidsorganen die bij de voorbereiding van het plan moeten worden betrokken over de reikwijdte en het detailniveau van het MER. Het raadplegen van de Commissie voor de mer is niet verplicht voor de NRD-fase. Raadpleging gebeurt door de Conceptnotitie Reikwijdte en Detailniveau, waarin de reikwijdte en het detailniveau van het op te stellen MER wordt beschreven, naar de overlegpartners en betrokken bestuursorganen te verzenden.

5.1.2 Zienswijzen indienen NRD

De Notitie Reikwijdte en Detailniveau vormt tevens het belangrijkste stuk dat in het kader van de bovengenoemde openbare kennisgeving ter inzage wordt gelegd, zodat zienswijzen kunnen worden ingediend. De termijn daarvoor is normaliter 6 weken.

5.1.3 Vaststellen reikwijdte en detailniveau van het MER

Deze Conceptnotitie Reikwijdte en Detailniveau zal voor het op te stellen MER **worden vastgesteld** door de **gemeente Someren**. Daarbij worden de ingekomen zienswijzen en het advies van de betrokken overheidsorganen meegenomen.

5.1.4 Opstellen MER

De ingekomen zienswijzen op de NRD worden meegenomen bij het opstellen van het MER.

De eisen waaraan het MER moet voldoen zijn beschreven in artikel 7.23, eerste lid, Wm (en uiteraard deze notitie reikwijdte en detail). Samengevat moet het MER in elk geval bevatten/beschrijven:

- Het doel van het project;
- Een beschrijving van het project en de 'redelijkerwijs in beschouwing te nemen' alternatieven;
- Welke plannen er eerder voor deze activiteit zijn vastgesteld en welke alternatieven daarin waren opgenomen;
- Voor welk(e) besluit(en) het MER wordt gemaakt en welke besluiten met betrekking tot het project al aan het MER vooraf zijn gegaan;
- Een beschrijving van de 'huidige situatie en de autonome ontwikkeling' in het plangebied;

- Welke gevolgen het project en de alternatieven hebben voor het milieu en een motivering van de manier waarop deze gevolgen zijn bepaald en beschreven en een vergelijking van die gevolgen met de 'autonome ontwikkeling';
- Effectbeperkende c.q. mitigerende maatregelen;
- Leemten in kennis;
- Een publiekssamenvatting.

5.1.5 Openbaar maken van het MER en raadpleging Commissie voor de mer

Het MER wordt ter inzage gelegd en voor advies verzonden aan de Commissie voor de mer. De terinzagelegging gebeurt in principe gelijktijdig met de terinzagelegging het ontwerp wijziging omgevingsplan en van de ontwerp vergunningen.

5.1.6 Zienswijzen indienen MER

Iedereen kan zienswijzen indienen op het MER, het ontwerp omgevingsplan en de ontwerp vergunning. De termijn daarvoor is 6 weken.

5.1.7 Advies Commissie voor de mer

De Commissie mer geeft eveneens een advies op de inhoud van het MER (toetsingsadvies). Het bevoegd gezag kan de Commissie mer eveneens vragen om de ingekomen zienswijzen te betrekken in hun advies. Het advies van de Commissie mer kan aanleiding zijn tot het maken van een aanvulling op het MER, bijvoorbeeld om een aantal zaken wat verder uit te diepen of nadere accenten te leggen.

5.1.8 Vaststellen wijziging omgevingsplan inclusief overige besluiten

De gemeente Someren stelt de wijziging van het omgevingsplan en de bijbehorende ontwerpvergunning vast. De ingekomen zienswijzen en het advies van de betrokken overheidsorganen worden betrokken bij het uitwerken van het MER. Het MER is onderdeel van die besluitvorming.

5.1.9 Bekendmaken besluit

Het definitieve omgevingsplan worden bekendgemaakt.

5.1.10 Evaluatie

Het bevoegd gezag evalueert de werkelijk optredende milieugevolgen en neemt zo nodig maatregelen om de gevolgen voor het milieu te beperken.

5.2 Vergunningen

Voordat met de uitvoering van de voorgenomen activiteiten kan worden begonnen, zijn er nog verschillende besluiten nodig:

- Een omgevingsvergunning. In deze omgevingsvergunning worden de diverse aspecten opgenomen zoals bouw, milieu, et cetera;

- (Eventueel) een watervergunning, wat alleen nodig is als dat op grond van de Keur van het waterschap (verbodsbepalingen) is vereist;
- (Eventueel) vergunning en/of ontheffing op basis van de Wet Natuurbescherming.

5.3 Informatie en inspraak

Bij deze mer-procedure zijn twee formele inspraakmomenten:

1. tijdens de terinzagelegging van deze concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau;
2. tijdens de terinzagelegging van het ontwerp omgevingsplan en de ontwerpbesluiten en bijbehorend MER.

De plaatsen en tijden van deze terinzageleggingen zullen bekend gemaakt worden door middel van publicatie in één of meerdere dag-, nieuws- of huis-aan-huisbladen of op een andere geschikte wijze, daarbij wordt ook bekend gemaakt of en wanneer er een informatiebijeenkomst plaatsvindt. Na verwerking van de zienswijzen zullen de definitieve besluiten worden genomen.

Schriftelijke reacties kunnen gedurende de terinzagelegging onder vermelding van <PM> gestuurd naar:

< PM adresgegevens bevoegd gezag >

De ingediende zienswijzen worden meegenomen bij de vaststelling van de definitieve Notitie Reikwijdte en Detailniveau.

De binnengekomen reacties (zienswijzen) en adviezen op deze NRD worden betrokken bij het verder uitwerken van de MER. Hoe omgegaan wordt met de zienswijzen wordt in een zogenaamde nota van antwoorden (NvA) vermeld. De NvA is een document dat onderdeel is van het MER en behoort bij de mer-procedure.